

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย ผู้นำชุมชนไทยในมาเลเซียกับภาษามลายูในฐานะ
ภาษาราชการ : ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน
ประเทศมาเลเซีย

โดย

นายเกาซัน เจ๊ะแหว และคณะ

คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

2552

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย ผู้นำชุมชนไทยในมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะภาษาราชการ :
ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

คณะผู้วิจัย

1. นายมาหะมาดารี แวโนะ

คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

2. นายมะดาโอะ ปูเตะ

คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

3. นางฮัสนะ นาแตนิง

คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

4. นางแอสมานี มาโซ

คณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

ชุดโครงการ มาเลเซีย : นัยสำคัญที่มีต่อประเทศไทย
สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร

ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่งดงามประเทศหนึ่งของโลกเพราะประเทศมาเลเซียประกอบด้วยความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์และเชื้อชาติ โดยมีชนชาติมลายูเป็นชนชาติส่วนใหญ่ของประเทศ รองลงมาคือชนชาติจีน อินเดียและชนชาติดั้งเดิมของประเทศมาเลเซียอีกมากมาย มาเลเซียประกอบด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภาษา และศาสนา แต่ความหลากหลายนั้นมิได้ทำให้เกิดความแปลกแยกแต่กลับทำให้เกิดความเจริญ ความสามัคคี ตลอดจนความเจริญของประเทศที่ไม่หยุดยั้ง

รัฐบาลมาเลเซียได้เปิดโอกาสในความเท่าเทียมกันให้แก่ประชาชนที่มีความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์และเชื้อชาติ ประกอบด้วยโอกาสทางการศึกษาภาษามลายู รัฐบาลได้เปิดโรงเรียนที่สอนภาษาจีน ภาษาอินเดีย โดยเปิดโอกาสสำหรับชนทุกกลุ่ม ทุกเชื้อชาติเพื่อศึกษาภาษาของพวกเขาเอง ประกอบด้วยชนชาติมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธ รัฐบาลเปิดโอกาสให้แก่พวกเขาสามารถศึกษาภาษาไทยอย่างเปิดเผยอีกทั้งพวกเขายังได้รับการสนับสนุนทางด้านงบประมาณจากรัฐบาลเช่นกัน

ด้วยความแตกต่างทางด้านเผ่าพันธุ์ กลุ่มชน วัฒนธรรม ภาษาและศาสนานั้น ทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศมาเลเซียอย่างมหาศาล เพราะภาษาเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญยิ่งในการสร้างความเจริญ สันติภาพให้แก่ประเทศชาติ ด้วยเหตุที่รัฐบาลมาเลเซียเปิดโอกาสและให้โอกาสกับประชาชนในการศึกษาภาษาดั้งเดิมของพวกเขา ทำให้สามารถลดปัญหาความขัดแย้งทางด้านความแตกต่าง ความอยุติธรรม ที่ประชาชนรู้สึกต่อรัฐบาล ชนชาติเชื้อสายมลายูเป็นชนชาติส่วนใหญ่ รู้สึกภาคภูมิใจที่ภาษามลายูเป็นภาษาราชการมาเลเซีย คนมาเลเซียเชื้อสายไทยรู้สึกพอใจที่รัฐบาลมาเลเซียให้สิทธิเสรีภาพที่เท่าเทียมกันกับคนมาเลเซียเชื้อสายมลายู ให้สิทธิศึกษาภาษาดั้งเดิมของพวกเขาเช่นเดียวกับชนชาติอื่นๆที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซีย รัฐบาลให้สิทธิและโอกาสที่เท่าเทียมกันในทุกๆด้าน

มาเลเซียเป็นประเทศที่น่าศึกษา ด้วยปัจจัยความแตกต่างทางด้านเผ่าพันธุ์ กลุ่มชน เชื้อชาติและภาษาที่เกิดขึ้นในประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านเศรษฐกิจจะเห็นว่ามาเลเซียมีโอกาสมากกว่าประเทศไทยในด้านการลงทุนจากต่างชาติ ด้วยเหตุที่ชนชาวมลายูสามารถสื่อสารได้หลายภาษาและเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถดึงดูดความสนใจจากต่างชาติ ในด้านการทูตจะเห็นว่ามาเลเซียสามารถส่งนักการทูตที่เชี่ยวชาญและสามารถสื่อสารภาษาของประเทศนั้นๆได้ดี เช่นทูตมาเลเซียที่อินเดีย มาเลเซียได้ส่งนักการทูตที่เชี่ยวชาญภาษา

อินเดีย เรื่องนี้ทำให้มาเลเซียสามารถกระชับความสัมพันธ์ไมตรีกับอินเดียได้ดียิ่งขึ้นกว่าประเทศไทย

รัฐบาลไทยควรภาคภูมิใจต่อความแตกต่างทางด้านภาษาในภาคใต้ของไทย รัฐบาลควรให้การสนับสนุนและให้ความสำคัญต่อภาษามลายู เพราะภาษามลายูเป็นภาษาอันดับที่สี่ของโลก คนที่สื่อสารภาษามลายูได้มีอยู่เกินกว่า 300 ล้านชีวิตทั่วโลกและยังเป็นภาษาที่คนทั่วโลกชื่นชอบ รัฐบาลไทยควรบรรจุภาษามลายูเป็นวิชาบังคับในทุกๆ โรงเรียนของรัฐและจัดอบรมภาษามลายูให้แก่ข้าราชการที่ลงมาปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

หากทว่ารัฐเปิดโอกาสและให้สิทธิเสรีภาพต่อประชาชนในภาคใต้โดยเฉพาะภาษามลายู รัฐบาลจะสามารถแก้ไขปัญหาคาใจและความอยุติธรรมที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้ เกิดวิกฤตการณ์ที่กลืนชีวิตเป็นพันๆ คนนั้น สามารถแก้ไขได้อย่างง่ายดายไม่ว่าในด้านเศรษฐกิจ ประชาชนในชายแดนภาคใต้สามารถหาโอกาสทำงานในประเทศที่สื่อสารภาษามลายูเป็นภาษาราชการ สามารถเป็นแรงงานที่มีระดับไม่ใช่กรรมกรดังที่เป็นอยู่ปัจจุบันนี้ขอให้นักภาครัฐตระหนัก อย่าคิดว่าความแตกต่างทางด้านภาษานั้น ทำให้เกิดศัตรูและควรทำลายล้าง

จะเห็นว่านโยบายทางการเมืองที่พลเอกพิบูล สงครามใช้นั้น ได้ทำลายโรงเรียนทุกรูปแบบที่มีอยู่ในประเทศไทยโดยเฉพาะโรงเรียนที่สอนภาษาจีนจนถึงปัจจุบันนี้ เกือบ 100% คนชาวไทยเชื้อสายจีนไม่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศจีนปัจจุบันได้กลายเป็นชาติมหาอำนาจประเทศหนึ่ง จนกระทั่งรัฐบาลไทยปัจจุบันได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาจีนที่คนไทยจำเป็นต้องศึกษา เพื่อธุรกิจการค้า การทูต จัดเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่รัฐบาลไทยควรชดใช้ต่อความเลวร้ายของการเมืองที่บรรพบุรุษสมัยก่อนได้สร้างขึ้นมา จะเห็นว่าปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภาษาเดียว จนส่งผลกระทบทำให้ความเลวร้ายของคนไทยในด้านภาษาอ่อนแอลงและส่งผลกระทบในรอบด้าน เช่น การค้า การทูต

เช่นเดียวกับนโยบายรัฐบาลไทยต่อภาษามลายูในชายแดนภาคใต้ รัฐบาลหวนตระแวงต่อการมีอยู่ของภาษามลายูมากขึ้นไป จนเกิดการกดขี่และพยายามลบล้างภาษามลายูในชายแดนภาคใต้ด้วยนโยบายรัฐนิยมไทย นโยบายดังกล่าวได้กลายเป็นเลืยนนามและเป็นพิษต่อรัฐบาลเอง ทำให้เกิดวิกฤติและความไม่สงบในชายแดนภาคใต้ขึ้นมา

ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า ภาษามลายูเป็นปัจจัยและเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างสันติภาพในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ถ้าหากว่ารัฐบาลให้สิทธิและโอกาสให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ เพื่อทำให้ภาษามลายูเป็นภาษาที่จำเป็นต้องศึกษาและเป็น

ภาษาในการทำงานของประชาชนในภาคใต้ หากรัฐบาลให้สิทธิและโอกาสดังกล่าว จะทำให้ความรู้สึกเกลียดแค้นและหวาดระแวงในเวลาที่ผ่านมานั้นก็จะหายไปโดยปริยาย สันติภาพที่แท้จริงก็จะเกิดขึ้น ความกลัว ความหวาดระแวงของรัฐบาลต่อประชาชนในพื้นที่ชายภาคใต้ก็จะหายไป ประชาชนจะรู้สึกสงบ ยุติธรรม ความสันติสุข ความเจริญก็จะประจักษ์ขึ้นมาและพัฒนาสืบต่อไป

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : สัญญาเลขที่ RDG5110014

ชื่อโครงการ : ผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยในประเทศมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะเป็น
ภาษาราชการ: ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ชื่อนักวิจัย : เกาซัน เจ๊ะแว¹, มาหะมาดารี แวโนะ¹, มะดาโอะ ปูเตะ¹, ฮัสนะ นาเตนิง¹,
แอสมานี มาโซ¹
¹มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา

E-mail Address: fazdany@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ : 1 กุมภาพันธ์ 2551 – 31 มกราคม 2552

การวิจัยเรื่อง“ผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยในประเทศมาเลเซียกับภาษามลายู
ในฐานะเป็นภาษาราชการ: ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย” มี
วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของภาษามลายูในฐานะที่เป็นภาษาทางการและประจำชาติชาว
มาเลเซียที่มีความหลากหลายทางภาษาและเชื้อชาติและทัศนของผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อ
สายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียต่อภาษามลายู ได้ใช้ทฤษฎีภาษา
สตร์เชิงสังคม โดยใช้วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึกและวิเคราะห์ข้อมูล

ทัศนของชาวมลายูเชื้อสายไทยนับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียที่
มีต่อภาษามลายูนั้นมีความหลากหลายและแตกต่างกัน ซึ่งจะชี้ให้เห็นได้จากความสำคัญของ
ภาษามลายูที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เรื่องดังกล่าวสามารถตอบคำถามในการวิจัยครั้งนี้
และอาจมีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่คน
บางกลุ่มมองว่าภาษาท้องถิ่นของชุมชนอาจมีส่วนทำให้เกิดปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้น ดังนั้น
บทบาทของภาษาจึงมีความสำคัญมากเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มชาติพันธุ์สามารถอยู่ร่วมกันได้
ด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน

ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมี
บทบาทที่สำคัญสำหรับประชาชนชาวมลายูเชื้อสายไทยที่มีความหลากหลายในด้านภาษา เชื้อชาติ และ
ภาษามลายูมีบทบาทในการควบคุมความมั่นคงของชาติและประชาชน ภาษามลายูไม่เพียงแต่
เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความสามัคคีและเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี
ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย ถ้าหากไม่มีภาษากลางในการ

สื่อสารระหว่างกัน ความสามัคคีระหว่างประชาชนในชาติก็อาจจะไม่บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้อย่างแน่นอน

มาเลเซียเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านภาษา กลุ่มชาติพันธุ์ (เผ่าพันธุ์) ที่มากับประเทศอาณานิคมหลังจากได้รับเอกราช มาเลเซียได้รวบรวมกลุ่มชาติพันธุ์ (เผ่าพันธุ์) โดยยึดอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายและรัฐธรรมนูญของประเทศโดยการใช้ภาษามลายูเป็นภาษาทางการหรือภาษาทางราชการสำหรับประชาชนชาวมาเลเซีย นอกจากนี้มาเลเซียก็ไม่ได้บังคับหรือจำกัดขอบเขตสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ (เผ่าพันธุ์) อื่น ๆ เพื่อที่จะเรียนรู้ภาษาแม่ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ (เผ่าพันธุ์) มาเลเซียได้เปิดโอกาสให้มีโรงเรียนและมีการจัดเตรียมหนังสือหรือตำราเรียนในภาษาจีนและภาษาฮินดี นอกจากนี้สำหรับชาวสยามจะให้โอกาสให้มีโรงเรียนที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยในวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศมาเลเซีย

ประชาชนจะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในโอกาสต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น สำหรับคนมาเลเซียเชื้อสายไทยนับถือศาสนาพุทธที่มาพึ่งเทสก์ที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายนั้น ผู้นำทางศาสนาพุทธก็จะใช้ภาษามลายูในการบรรยายธรรม นอกจากนี้พวกเขาจะใช้ภาษามลายูในการประชาสัมพันธ์เรื่องเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมและศาสนา รวมถึงกิจกรรมทางองค์กรต่าง ๆ ด้วย ผลจากการศึกษาวิจัย สามารถนำมาพัฒนาในการแก้ปัญหาความไม่สงบใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้

คำหลัก : มาเลเซีย ไทยพุทธ ภาษามลายู

ABSTRACT

Project Code : RDG5110014

Project Title : Malaysian-Thai community leaders in Malaysia and Malay as the official language : A case study of Tumpat community, Kelantan State, Malaysia.

Investigators : Phaosan Jehwae¹, Mahamadaree Waeno¹, Mada-o Puteh¹, Aessoomanee Maso¹, Hasnah Nataening¹.
¹Yala Islamic University.

E-mail Address : fazdany@hotmail.com

Project Duration : 1 February 2008 – 31 January 2009

This research aims to study the role of Malay language as the official and the national language in Malaysia which is a variety in their language and race. In addition, sociolinguistics theory is applied in order to analyze an attitude of Malaysian-Thai community leaders who are Buddhism in Kelantan, Malaysia towards Malay language. In this research, participant observation, in-depth interview and data analysis were conducted.

The findings reveal as follows:

There are varieties and differences of the attitude of Malaysian-Thai community leaders who are Buddhism in Kelantan, Malaysia towards Malay language considering that it plays an important role in Malaysian daily life. It also reveals that this study could be able to answer the research questions and might relate to the unrest in three southern border provinces as it is considered by some groups that the dialect in the community might be a part of unrest problems. Consequently, Malay language plays an important role to all races to live together (and accepting each others) peacefully.

Malay language is the official and the national language of Malaysia playing an important role to Malaysians with a variety of languages and races. Malay language also plays an important role for controlling the stability of the nation and citizens. Not only Malay language as a medium for communication but also it could

build unique and good relationship between various races in Malaysia. As the matter of fact, it could be inferred that without language as a medium for communication; the unique between citizens in the country might not certainly succeed as the country's goal and objective.

Since Malaysia was once colonized by the British, this country is built of a variety of languages, ethnic groups (races) based on the law and the constitution foundation of Malaysia while Malay language is the official language for Malaysians. Besides, the government didn't force or restrict other ethnic groups (races) for learning the mother tongues of each ethnic group (race). Also, the government gives an opportunity to schools in Malaysia to produce lessons and textbooks in Chinese and Hindi language. Furthermore, the government also gives an opportunity to Thai people to study Thai language and culture at the temples in Malaysia.

Malaysians use Malay language to communicate in their daily life with different situations. For instance, when Malaysian-Thai Buddhists from various ethnic groups went to temples for listening to sermon; the religious leaders of Buddhism would give the sermon using Malay language. In addition, they use Malay language to public traditions, culture, and religion including organization activities. As the result, the findings reveal that this research could be able to apply in order to solve the unrest problems in three southern border provinces.

Key word : Malaysia, Siamese, Malay language

กิตติกรรมประกาศ

มวลดการสรรเสริญเป็นเอกสิทธิ์ของเอกองค์อัลลอฮ ซุบฮานาฮูวตาอาลา
การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งได้รับความช่วยเหลือและความร่วมมือจากหลายฝ่าย
ทีมวิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

- ผู้บริหารรัฐกลันตัน เจ้าหน้าที่รัฐกลันตัน
 - สำนักกราชเลขา รัฐกลันตัน
 - คุณ Eh Chot Cha Chan นายกสมาคมคนสยามกลันตัน กรรมการสมาคมคน
สยามกลันตัน และประชาชนชาวสยามในเขตคุมปีต รัฐกลันตันทุกท่าน
 - ท่านกงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน และเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่
ทุกท่าน
 - รศ.ดร.ชัยวัฒน์ สถาอานันต์ ดร.สายพิน ศุภุทธมมงคล ศ.ดร.ปิยวัฒน์ บุญหลง
และเจ้าหน้าที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)ทุกท่าน
 - ผู้บริหารมหาวิทยาลัยอิสลามยะลาที่ให้โอกาสและกำลังใจต่อทีมวิจัย
 - คณะบดีคณะศิลปศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา
- ขอเอกองค์อัลลอฮ ซุบฮานาฮูวตาอาลา ทรงตอบแทนทุกท่านด้วยความดี

ทีมวิจัย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สรุปย่อผู้บริหาร	(ข)
บทคัดย่อ	(จ)
Abstract	(ช)
กิตติกรรมประกาศ	(ฌ)
สารบัญ	(ญ)
บทที่ 1	บทนำ 1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3
	1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ 3
	1.4 ขอบเขตในการวิจัย 3
	1.5 คำถามในการวิจัย 3
	1.6 วิธีดำเนินการวิจัย 3
	1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ 5
บทที่ 2	แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 7
	2.1 ภาษามลายู 7
	2.1.1 ภาษามลายูในมาเลเซีย: ประวัติศาสตร์ 7
	2.1.2 พื้นฐานของภาษา 8
	2.1.3 ฐานะและหน้าที่ 9
	2.2 กระบวนการศึกษาการใช้ภาษาในสังคม 11
	2.3 ลักษณะการใช้ภาษา 13
	2.3.1 ภาษามาตรฐาน หรือ Standard Language 14
	2.3.2 ภาษาพื้นบ้าน หรือ Vernacular 14
	2.3.3 ภาษากลาง หรือ Lingua Franca 15
	2.3.4 ภาษาย่อยหรือภาษาถิ่น Dialect 15

เรื่อง	สารบัญ (ต่อ)	หน้า
บทที่ 3	2.4 หลักการสำคัญในภาษาศาสตร์	16
	2.4.1 ภาษาเป็นสมบัติของสังคม	16
	2.4.2 ภาษามีความหลากหลาย	18
	2.4.3 ภาษามีการแปร	19
	2.4.4 ภาษาเป็นสิ่งที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	21
	2.4.5 ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร	22
	2.4.6 ภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมเปลี่ยนแปลงตามสภาวะ ของสังคม	23
	2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
	รัฐกลั่นตันและชาวมาเลเชียเชื้อสายไทย	29
	3.1 รัฐกลั่นตัน	29
	3.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของรัฐกลั่นตัน	29
	3.1.2 การปกครองของรัฐกลั่นตัน	29
	3.2 ประวัติความเป็นมาของชาวมาเลเชียเชื้อสายไทยในรัฐกลั่นตัน	29
	3.2.1 ชาวมาเลเชียเชื้อสายไทยในรัฐกลั่นตัน ประเทศมาเลเชีย.....	29
บทที่ 4	3.2.2 เริ่มแรกชาวมาเลเชียเชื้อสายไทยในรัฐกลั่นตัน.....	31
	3.3 สภาพปัจจุบันชาวมาเลเชียเชื้อสายไทยในอำเภอชุมปัด รัฐกลั่นตัน..	34
	ภาษามลายูและผู้นำชุมชนชาวมาเลเชียเชื้อสายไทย.....	37
	4.1 บทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมาเลเชียเชื้อสายไทย.....	37
	4.1.1 ภาษาและวัด.....	37
	4.1.2 ภาษาและชุมชน.....	39
	4.1.3 ภาษา สถานศึกษาและโอกาสในการทำงาน.....	40
	4.1.4 ภาษาและการเมือง.....	42
	4.2 ทักษะของผู้นำชุมชนชาวมาเลเชียเชื้อสายไทยต่อภาษามลายู.....	

เรื่อง	สารบัญ (ต่อ)	หน้า
	4.3 อิทธิพลของภาษามลายูและจีนในชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทย....	44
	4.4 การเสริมสร้างและยกย่องของผู้นำชาวมลายูเชื้อสายไทยต่อภาษามลายูในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ.....	48
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย.....	51
	บรรณานุกรม.....	54
	ภาคผนวก.....	59

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มาเลเซียเป็นประเทศสหพันธรัฐ ประกอบด้วยรัฐต่าง ๆ 13 รัฐ โดยแยกเป็นสองส่วนตามสภาพภูมิศาสตร์คือ ด้านคาบสมุทร (หรือแหลมมาลายู) ได้แก่ กลันตัน(Kelantan) เปรัก(Perak) เคดาร์(Kedah) ปะลิส(Perlis) ปีนัง(Pulau Pinang) ปะหัง(Pahang) สลังงอร์(Selangor) ตรังกานุ(Terangganu) เนกรีเซมบิลัน(Negeri Sembilan) มะละกา(Melaka) และยะโฮร์(Johor) ด้านฝั่งตะวันออก ได้แก่ ซาราวัก(Serawak) และ ซาบาห์(Sabah) นอกจากนี้ยังมีเขตของสหพันธรัฐอีก 2 เขต คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์(Kuala Lumpur) และเกาะลาบวน(Kepulauan Labuan) ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่มีพลเมืองที่หลากหลายทางภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เนื่องจากมีประชากรที่ประกอบไปด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติ หลายเผ่าพันธุ์อาศัยอยู่ร่วมกัน ในเอกสารของสำนักงานอ้างอิงทางประชากร (Population Reference Bureau) ได้ระบุถึงจำนวนประชากรของประเทศมาเลเซียใน ค.ศ. 2003 (พ.ศ. 2546) ว่ามีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 25.1 ล้านคน (The Ministry of Foreign Affairs, Malaysia. *MALAYSIA IN BRIEF*, 2000: 29) ขณะที่เอกสารการท่องเที่ยวซึ่งจัดทำโดยกระทรวงการท่องเที่ยวของมาเลเซียระบุว่า ในปี ค.ศ. 2000 (พ.ศ. 2543) ประเทศมาเลเซีย มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 23.26 ล้านคน ซึ่งสามารถจำแนกตามเชื้อชาติต่างๆ ได้ดังนี้มาเลเซียร้อยละ 58 จีนร้อยละ 26 อินเดีย ร้อยละ 7 และเชื้อชาติอื่นๆ ร้อยละ 9 ในกลุ่มเชื้อชาติอื่นๆ ซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มชนประมาณ 30 เผ่าพันธุ์ มีประชากรที่เป็นชาวมลายูเชื้อสายไทยอยู่ประมาณ 80,000 คน คนไทยเหล่านี้ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะในรัฐเกดะห์ (ไทรบุรี) กลันตัน ปะลิสและเประ ซึ่งเป็นดินแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยและเคยเป็นเมืองประเทศราชของไทยมาก่อน คนไทยเหล่านี้บางกลุ่มบางชุมชนได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแห่งนี้มานานและอยู่สืบทอดกันมาหลายชั่วคนดังที่ราชศักดิ์อายุวัฒน์ (2547: 182) กล่าวถึงคนไทยในรัฐกลันตันว่า “ในรัฐกลันตันนั้นได้มีคนไทยไปตั้งถิ่นฐานอยู่อาศัยมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 400 ปี มาแล้ว คือราวๆ แผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชา สมัยกรุงศรีอยุธยา ซึ่งข้อนี้อาศัยหลักฐานจากสิ่งก่อสร้างของวัดพิบูลทอง หรือวัดบ่อเสม็ด ในท้องที่ตำบลบ่อเสม็ด” ซึ่งรัฐบาลมาเลเซียเรียกชื่อใหม่ว่า ตำบลคือรือเบ๊ะ เขียนเป็น

ตัวโรมันในสำเนียงมลายูว่า Terebuh อำเภอคุมปีต(Tumpat) ประกอบด้วยคำบอกเล่าของชาวบ้านในละแวกนั้น หรือถ้าหลักฐานที่ว่านี้มีผู้อ้างอิงเลื่อนลอยหรือเห็นว่าอาจจะนานไป ก็ยังเชื่อได้ว่าอย่างน้อยก็ไม่ต่ำกว่า 200 ปี หรือเกือบ 200 ปี ดังปรากฏในหลักฐานจากจดหมายเหตุลมมอญฉบับที่ 9 อันเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 3 ตอนปราบการกระด้างกระเดื่องของหัวเมืองประเทศราชมลายู

จากบันทึกและคำบอกเล่าที่กล่าวถึงคนไทยในมาเลเซียดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้เราทราบว่าคนไทยในมาเลเซียได้ตั้งรกรากและถิ่นฐานบ้านเรือนอยู่ในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียมาช้านานแล้ว นอกจากนี้ยังมีคนไทยบางกลุ่มบางชุมชนได้อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในรัฐต่างๆ ทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซียก่อนที่ประเทศสยามจะเสียดินแดนส่วนนี้ให้แก่ประเทศอังกฤษ ดังที่อรุณ เอ/แอล บุญเที่ยง (Arun A/L Boontiang, 1990:6-7) กล่าวถึงการอพยพของผู้คนในยุคนั้นว่า “ในศตวรรษที่ 18-19 เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจที่เมืองสงขลาและเมืองนครศรีธรรมราช ราษฎรส่วนหนึ่งจึงอพยพมาอาศัยและบุกเบิกที่ดินทำกินในรัฐไทรบุรี ซึ่งขณะนั้นมีที่ดินว่างอุดมสมบูรณ์ และผู้ปกครองมีนโยบายอย่างแน่วแน่ในการ ส่งเสริมการเพาะปลูก” ต่อมาเมื่ออังกฤษมอบเอกราชคืนให้แก่สหพันธมลายาใน พ.ศ. 2500 คนไทยในมาเลเซียจึงเปลี่ยนสัญชาติเป็นมาเลเซียในฐานะที่เป็นผู้ตั้งถิ่นฐานมาดั้งเดิม(คนติดแผ่นดิน) และส่วนใหญ่ก็ยังคงตั้งหลักแหล่งอยู่ในรัฐต่างๆทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะในรัฐ เกดะห์ (ไทรบุรี) และรัฐกลันตัน

จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะวิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยในประเทศมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะเป็นภาษาราชการ : ศึกษากรณีชุมชนคุมปีต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากนโยบายการสร้างชาติของรัฐบาลมาเลเซียโดยเฉพาะการนำภาษามลายูเป็นเครื่องมือสำคัญในการหล่อหลอมพลเมืองต่างชาติพันธุ์อันเป็นผลให้เกิดผลทั้งในทางสร้างสรรค์และทำลาย อัตลักษณ์ของชาวไทยพุทธซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในรัฐกลันตัน ตลอดจนศึกษารูปแบบการอนุรักษ์ภาษาแม่และภาษาถิ่นในขณะที่ต้องยอมรับความสำคัญของภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาราชการ ภาษาประจำชาติหรือภาษาที่จำเป็นสำหรับการเข้าสังคมระดับทางการ

ในการศึกษานี้คณะวิจัยจะได้ใช้ประสบการณ์ในการเข้าถึงข้อมูลคำตอบในฐานะคนไทยในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ติดกับรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย และได้ศึกษาต่อที่ประเทศมาเลเซียในการเข้าถึงความรู้สึกและทัศนของชาวมลายูเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธต่อภาษามลายู การดิ้นรนเพื่อปกป้องรักษาวัฒนธรรมภาษาที่หวงแหนของบรรพบุรุษไทย

และฐานะภาษามลายูที่เป็นภาษาราชการและภาษาประจำชาติของชาวมาเลเซียที่มีหลากหลายทางภาษาและเชื้อชาติ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย
2. เพื่อศึกษาทัศนของผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ภาษามลายู

1.3 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบบทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย
2. ทำให้ทราบทัศนของผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ต่อภาษามลายู

1.4 ขอบเขตในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธ ที่อาศัยอยู่ในอำเภอคุมปัต รัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย

1.5 คำถามในการวิจัย

1. บทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยเป็นอย่างไร
2. ทัศนของผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยต่อภาษามลายูเป็นอย่างไร

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธใน อำเภอคุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียเป็นข้อมูลหลัก ด้วยการใช้เทคนิคในการสัมภาษณ์ การสังเกต สันทนากลุ่ม และสัมภาษณ์ รวมทั้งศึกษาข้อมูลจากเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ดังนี้

1. **ขั้นสำรวจ ศึกษาเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง** โดยสำรวจและศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับคนไทยในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย จากเอกสาร หนังสืองานวิจัยและหลักฐานต่าง ๆ ทั้งที่ปรากฏอยู่ในประเทศไทยและในต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนด กรอบแนวคิดในการวิจัยและการเขียนเค้าโครงการวิจัย ติดต่อกับบุคลากรฝ่ายต่างๆ ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายมาเลเซียเพื่อสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ศึกษา และเพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูลภาคสนาม รวมทั้งลงไปสำรวจพื้นที่ศึกษา เพื่อให้ได้พื้นที่ศึกษาที่เหมาะสมที่สุด

2. ขั้นเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ณ อำเภอคุมปัด รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ได้แยกเป็นสองช่วงดังนี้

1. ช่วงที่ 1 ระหว่างวันที่ 24 – 27 มีนาคม 2551 เป็นระยะเวลา 4 วัน
2. ช่วงที่ 2 ระหว่างวันที่ 20 – 25 พฤษภาคม 2551 เป็นระยะเวลา 5 วัน

ขั้นเก็บข้อมูลภาคสนามที่ประเทศมาเลเซีย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1) ติดต่อประสานงานและทำหนังสือขออนุญาตไปยังกงสุลไทยใน เมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน พร้อมทั้งทำหนังสือขออนุญาตต่อผู้มีอำนาจและผู้รับผิดชอบในพื้นที่ที่จะเข้าไปศึกษา

2) เมื่อเข้าสู่พื้นที่ชุมชน ผู้วิจัยจะแนะนำตัว และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อผู้มีอำนาจหรือผู้รับผิดชอบในชุมชน ผู้นำชุมชนผู้นำเยาวชนและผู้นำศาสนา

3) ทำความรู้จักและสร้างสัมพันธภาพกับผู้คนในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ให้ข้อมูลหลักจนสามารถพูดคุยและสอบถามเกี่ยวกับเรื่องที่จะทำวิจัยได้

4) เตรียมเครื่องมือที่จะใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้พร้อม เช่น กรอบคำถาม แผนที่หมู่บ้าน เทปบันทึกเสียง หรือกล้องบันทึกภาพ ฯลฯ

5) เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ตามประเด็นที่กำหนดและประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวคำถามเป็นกรอบนำ รวมทั้งใช้การสังเกต หรือการสนทนาแบบมีประสบการณ์ร่วม (shared experiences) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งเก็บบันทึกภาพและรวบรวมหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา ในการเข้าสู่พื้นที่แต่ละแห่งอาจใช้ระยะเวลาและความถี่ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับมา

3. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1) นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากภาคสนาม จากเอกสารและจากหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาประมวลเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์

2) นำจุดมุ่งหมายของแต่ละประเด็นมาแจกแจงรายละเอียดดังนี้

2.1) วิเคราะห์ผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในอำเภอคูมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย กับภาษามลายู ในฐานะที่เป็นภาษาราชการ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับ

2.1.1) บทบาทของภาษามลายู

2.1.2) ทักษะของผู้นำต่อภาษามลายู

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย (Siamese Malaysia) หมายถึง ชนเชื้อชาติไทย มีสัญชาติมาเลเซีย (ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย) เป็น ชนชาวสยามดั้งเดิม นับถือศาสนาพุทธ พูดภาษาไทยในชีวิตประจำวัน มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแบบคนไทย ซึ่งเรียกตนเองว่า “คนสยาม” (Orang Siam)

ภาษามลายู (Bahasa Melayu) หมายถึง ภาษาราชการและภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ตามพระราชบัญญัติกฎหมายแห่งชาติ ประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย ปี ค.ศ 1957

ชาวจีนเปอรานากันกลันตัน (Cina Peranakan Kelantan) หมายถึง ชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนที่อพยพจากประเทศจีนมาสู่กลันตันในยุคแรกๆ ก่อนสมัยอนานิคมของยุโรป (อังกฤษ) กลุ่มชาวจีนนี้ไม่ใช่กลุ่มชาวจีนที่มาอพยพในศตวรรษที่ 19 หรือ 20 เพื่อมาสนับสนุนอังกฤษในการขยายอิทธิพลและเศรษฐกิจในประเทศรัฐมลายู กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่อพยพมาสู่ กลันตันและปัตตานีในจำนวนเล็กๆ ก่อนศตวรรษที่ 19 (Teo Kok Seong 2003: 32-41)

ภาษาจีนโฮกเกียน (**Bahasa Cina Hokkien**) หมายถึง ภาษาในการสื่อสารของชาวมาเลเซียเชื้อสายจีนป้อรานากันกลันตัน (Cina Peranakan Kelantan) ภาษาดั้งกล่าวได้รับอิทธิพลจากภาษามลายูถิ่นและภาษาไทยกลันตัน (Teo Kok Seong 1998:953-956)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง ผู้นำชุมชนไทยในมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะภาษาราชการ ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบทฤษฎีและแนวความคิดเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

2.1 ภาษามลายู

2.1.1 ภาษามลายูในมาเลเซีย: ประวัติศาสตร์

สำหรับภาษามาเลเซียหรือภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติไม่ใช่เป็นภาษาเฉพาะของชนเผ่าใดเผ่าหนึ่ง แต่ภาษามลายูอยู่ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติตั้งแต่ประเทศมาเลเซียได้รับเอกราชในฐานะหรือรูปแบบของกลุ่มมาลายา ในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 1957 เนื่องจากภาษามลายูคือภาษาเดียวที่เป็นภาษาของชาติหรือของประเทศ ที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ นอกจากนั้นภาษามลายูมีน้ำหนักมากขึ้น ในเมื่อภาษามลายูกลายเป็นภาษาทางการของประเทศ ในปี ค.ศ. 1968 (Awang Sariyan 1984: 52) ถึงแม้ว่าเป็นเช่นนั้นแต่ยังใช้ภาษาอังกฤษอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะชาวจีนและชาวอินเดีย

ความจริงแล้ว ในปี ค.ศ. 1987 รัฐบาลได้ออกกฎระเบียบ นอกจากภาษามลายูจะเป็นภาษาที่เป็นทางการหรือภาษาประจำชาติแล้ว ภาษาอังกฤษยังสามารถใช้ได้ในช่วงเวลา 10 ปีข้างหน้า คือจนถึงปี ค.ศ. 1997 (Asmah 1978: 13) แต่เรื่องดังกล่าวไม่สามารถที่จะควบคุมความวุ่นวายทางการเมืองได้ หลังจากนั้นไม่กี่ปีก็เกิดเหตุการณ์นองเลือดในการเลือกตั้ง ในวันที่ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1969

ผลจากเหตุการณ์ดังกล่าว ในต้นปี ค.ศ. 1970 เพื่อลดล้างความน้อยใจของชนเผ่าต่าง ๆ ที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซีย ท่านอับดุลรอซัค (Tun Abdul Razak) ในสมัยที่ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านก็ได้เปลี่ยนจากคำว่า “ภาษามลายู” เป็น “ภาษามาเลเซีย” ถึงแม้ว่าในมาตรา 152 แห่งรัฐธรรมนูญของประเทศมาเลเซีย ยังระบุว่าภาษามลายูยังเป็นภาษาประจำชาติและเป็นภาษาทางการของประเทศมาเลเซีย แต่ต้องจำไว้ว่าในช่วงที่มีการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คำว่า “มาเลเซีย” นั้น ยังไม่ปรากฏแต่อย่างใด (Asmah 1982: 89)

แท้จริงแล้วการก่อตั้งของประเทศมาเลเซียได้มีการวางแผนในสมัยของนายกรัฐมนตรีของแผ่นดินมาลายา คือท่านตึงกูอัปดุลเราะฮ์มาน (Tuanku Abdul Rahman) ในปี ค.ศ. 1961 เพียงแต่ว่าข้อเสนอดังกล่าวสามารถเป็นรูปธรรมได้ ในวันที่ 6 กันยายน ค.ศ. 1963 ซึ่งในปีเดียวกันนั้นได้เปลี่ยนชื่อจาก “สหพันธ์ มาลายา” เป็น “มาเลเซีย” คือได้มีการร่วมกันกับสิงคโปร์ และบอร์เนียวตะวันตก (กาลิมันตันตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย ซาบาร์และซาราวัก ซึ่งในปัจจุบันมีนามว่า มาเลเซียตะวันตก) หลังจากนั้น ระบบการสะกดคำใหม่ในภาษามาเลเซีย จนกระทั่งปัจจุบันนี้ ยังมีการอนุรักษ์ ได้ทำความรู้จักและได้ใช้ในพิธีอย่างเป็นทางการในครั้งแรกตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม ค.ศ. 1972

สุดท้าย ในปี ค.ศ. 1990 ครั้งแรกของภาษามาเลเซียที่ถูกนำไปใช้ในศาลอย่างเป็นทางการ ซึ่งก่อนหน้านี้ทางศาลได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการว่าความในศาล ถึงแม้ว่าในช่วงแรกๆ ของการเปลี่ยนแปลงจะมีอุปสรรคไปบ้าง แต่เพื่อให้ภาษามาเลเซีย เป็นภาษาทางการแล้ว ผู้ใช้จำเป็นต้องช่วยกันรณรงค์ในการใช้ภาษาดังกล่าว (Darwis Harahap 2005: 103) ในระยะหลัง โดยเฉพาะในช่วงกลางปี ค.ศ. 1999 ได้มีการฟื้นฟูและใช้ภาษามลายูอีกครั้ง หนึ่ง คำว่า “ภาษามลายู” ที่ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับของประเทศ ตามที่ได้ปรากฏไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นบทบาทของ “Dewan Bahasa Pustaka (DBP)” โดยที่ได้รับและสนับสนุนทางการเมืองอย่างเข้มแข็งจากรัฐบาลมาเลเซียอย่างเป็นทางการ (Asmah 1987: 27)

2.1.2 พื้นฐานของภาษา

ภาษามลายูในฐานะที่เป็นภาษาของชาติสำหรับประเทศที่ได้รับเอกราช ภาษามลายูจะต้องรับภาระหน้าที่ใหม่ นอกจากเป็นภาษาของประเทศแล้ว ยังจะต้องใช้ในการบริหารประเทศอีกด้วย ภาษาที่ใช้ติดต่อทั่วไป และเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารพร้อมทั้งวิชาการที่ใช้ในโรงเรียนและสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งทั้งหมดนี้ได้มีการดำเนินการของภาษามลายู อย่างเป็นขั้นเป็นตอนตั้งแต่ปี ค.ศ 1957 ในช่วงที่ประเทศมาเลเซียได้รับเอกราช ฐานะความเป็นอยู่ของภาษามลายู เป็นภาษาประจำชาติที่มีการจารึกไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของมาเลเซีย มาตราที่ 1 บทบัญญัติที่ 152 ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับภาษาว่า “ภาษาประจำชาติคือภาษามลายู และการเขียนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ”

ศาสตราจารย์ ดร. อัสมะฮ์ หะยีอูมา (Asmah 1978: 64) ในหนังสือของท่านที่มีชื่อว่า “การวางแผนทางด้านภาษา” โดยมีการเจาะลึกเป็นการเฉพาะที่เกี่ยวกับการวางแผนที่มีความ

เกี่ยวเนื่องกันกับภาษามลายูได้ให้ความหมายของภาษาของชาติว่าเป็นการกล่าวถึง หรือบอกถึงเอกลักษณ์ หรือสัญลักษณ์และเอกราชของประเทศ จากความหมายดังกล่าว เราจะเห็นได้ว่าภาษาของชาตินั้นมีหน้าที่ที่กว้างใหญ่ หรือยิ่งใหญ่มาก เพราะจะเป็นสัญลักษณ์ของการร่วมมือและความเป็นเอกราชของประเทศอีกด้วย

2.1.3 ฐานะและหน้าที่

2.1.3.1 ฐานะ

ภาษามลายูในประเทศมาเลเซียอยู่ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับภาษามลายูมา ซึ่งได้รับการสนับสนุนในฐานะเป็นภาษาของชาติและเป็นภาษาทางการที่ได้มีการจารึก หรือบันทึกไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศมาเลเซีย ในบทบัญญัติที่ 152 ได้กล่าวว่า (1) รัฐธรรมนูญสูงสุดของประเทศมาเลเซีย ได้กล่าวไว้ว่า “ภาษาประจำชาติคือภาษามลายูควรใช้ในการเขียนโดยผ่านกฎหมายรัฐสภา ด้วยเงื่อนไขดังนี้” ก) ไม่มีคนใดคนหนึ่งที่จะสามารถที่ห้ามหรือขัดขวางจากการใช้ (นอกเป้าหมายอย่างทางการ) หรือจากการสอน หรือศึกษาภาษาต่าง ๆ (ภาษาต่างประเทศ) ข) ในมาตราดังกล่าวไม่มีอะไรที่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสิทธิของรัฐบาล หรือสิทธิพลรัฐใดก็ตามเพื่อดูแลและการใช้อย่างต่อเนื่องและการศึกษาทางภาษาของกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ในสหพันธรัฐมาเลเซีย (Asmah 1985: 202)

ถึงแม้ว่ากฎหมายสูงสุดของประเทศมาเลเซียได้มีการยอมรับและมีการยกฐานะภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ และภาษาทางการ แต่การใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นทางการไม่ได้เน้นหนักเท่าที่ควร ดังนั้นในปี ค.ศ.1963 ได้มีการยกพระราชบัญญัติที่มีชื่อว่า “ภาษาประจำชาติ” จุดมุ่งหมายเพื่อที่จะให้เกิดความเข้มแข็งในฐานะภาษามลายูเป็นภาษาทางการ เมื่อทางสหพันธรัฐมาเลเซีย ไม่ได้มีการหวงห้ามในการใช้ภาษาอื่นเป็นภาษาทางการนอกจากภาษามลายู ดังนั้นในพระราชบัญญัติภาษาดังกล่าวควรใช้ภาษามลายูในการทำกิจกรรมต่าง ๆ “ทางการ (Rasmi) หมายถึง รัฐบาลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่น หรือมลรัฐต่าง ๆ และรวมถึงฝ่ายต่าง ๆ ที่มีอำนาจทั่วไป” พระราชบัญญัติภาษาประจำชาติ 1963/67

ก่อนที่ได้รับการยกย่องให้เป็นภาษาอย่างเป็นทางการนั้น จะเห็นได้ว่าภาษามลายูได้เสนอเพื่อใช้เป็นภาษาในการสื่อสาร หรือใช้ติดต่อสื่อสารในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ราซัครีพอร์ต (Razak Report) 1956.(Nik Safiah 2005 : 187) ซึ่งอยู่ในระหว่างการเสนอในการใช้ภาษามลายูในการสื่อสาร หรือติดต่อไต่ถามกันขึ้น ๆ เพื่อใช้ในการเป็นสื่อการเรียนการสอนใน

สถาบันการศึกษา สุดท้ายได้รับการสนับสนุนตามพระราชบัญญัติการเรียนการสอน 1961 (ปัจจุบัน คือพระราชบัญญัติการศึกษา 1996)

ดังนั้น ฐานะเป็นภาษาประจำชาตินั้นได้บรรจุไว้ดังนี้

- บทบัญญัติที่ 152 แห่งกฎหมายสูงสุด (กฎหมายรัฐธรรมนูญ)
- พระราชบัญญัติกฎหมายแห่งชาติ 1963/67
- พระราชบัญญัติการศึกษา (อดีตพระราชบัญญัติการเรียนการสอน 1961) (Asmah 1991: 8)

2.1.3.1 หน้าที

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น ในประเทศมาเลเซีย ภาษามลายูได้มีการเปลี่ยนแปลงหลายครั้งด้วยกัน ตั้งแต่ต้นปี 1970 “ภาษามลายู” มีนามว่า “ภาษามาเลเซีย” เป็นเพราะการเมือง แต่ในระยะหลัง ๆ จะเห็นได้ว่าภาษามลายูได้ถูกใช้อีกครั้ง แต่สำหรับการเปลี่ยนแปลงชื่อนั้น แท้จริงแล้วยังมีปัญหาอีกมากมาย ตั้งแต่ต้นปี 2007 ภาษาประจำชาติของมาเลเซียถูกกลับมาใช้อีกครั้งโดยใช้คำว่า “ภาษามาเลเซีย” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ว่าภาษาดังกล่าวคือ เป็นภาษาของทุกคนในชาติโดยปราศจากชนเผ่าโดยเผ่าหนึ่ง

หลังจากสี่ครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อ ซึ่งได้ยกฐานะขึ้นเป็นภาษาของชาติ ภาษามลายูในประเทศนี้ สุดท้ายก็ประสบความสำเร็จ ซึ่งมีคุณสมบัติหรือภาระหน้าที่หลัก ๆ อยู่ 5 ประการ กล่าวคือ

- 1) ภาษาประจำชาติ
- 2) ภาษาทางการ
- 3) ภาษาน้ำหนึ่งอันเดียวกัน
- 4) ภาษาทางวิชาการและ
- 5) ภาษาทางการศึกษา หรือภาษาพื้นฐาน (Asmah 1986a: 47)

หน้าที่ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ หมายความว่า ภาษาสามารถที่จะเป็นจุดรวมของความรู้สึกในการที่จะอยู่ร่วมกันและชาตินิยม จากชนเผ่าต่าง ๆ ที่มีอยู่ ส่วนที่เป็นทางการนั้น หมายถึง ภาษาที่ใช้ในกิจกรรม หรือพิธีกรรมต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นทางการ อาทิ การเขียนหนังสือทางการ หนังสือราชการ ศาลและสัญญาของประเทศชาติ ภาษาสามารถที่อยู่ในรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มหรือชาติพันธุ์ และสามารถเห็นในรูปแบบของความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง เป็นต้น ภาษาวิชาการ หมายถึงภาษาที่มีการใช้ในวงการวิชาการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ภาษาทางวิชาการ ตลอดจนพยายามที่จะยกฐานะภาษา

มาเลเซียให้เท่าเทียมกับภาษาอังกฤษ และเป็นภาษานานาชาติ ส่วนภาษาทางการศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกันกล่าวคือ จะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในโรงเรียนประถม มัธยมต้นหรือปลาย และมหาวิทยาลัย

2.2 กระบวนการศึกษาการใช้ภาษาในสังคม

การศึกษาภาษาที่ใช้ในสังคมมนุษย์เมื่อมนุษย์มีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเป็นสมาชิกในกลุ่มย่อย หรือระหว่างสมาชิกในกลุ่มใหญ่ หรือระหว่างสมาชิกในสังคมกับผู้ที่ไม่เข้ามาอยู่ใหม่หรือเรียกว่าผู้อพยพ ล้วนเป็นกระบวนการศึกษาการใช้ภาษาที่ตรงข้ามไปจากแนวคิดเดิมของเดอ โซซูร์ หรือของนักภาษาศาสตร์รุ่นหลัง คือ ซอมสกีซึ่งเน้นการศึกษาความรู้ในภาษามากกว่าการใช้ภาษา และเน้นการศึกษาภาษาในสังคมที่มีเอกภาพ การศึกษาภาษาเชิงสังคมหรือเรียกว่าภาษาศาสตร์สังคมนั้นมีความเชื่อว่าไม่มีสังคมภาษาในมุมใดของโลกที่มีลักษณะเป็นเอกภาพและไม่สามารถกำหนดกฎที่แสดงลักษณะสอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคมได้อย่างแน่นอนเสมอไป เนื่องจากทุกหนทุกแห่งในสังคมย่อมมีความไม่สม่ำเสมอตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับ “ตัวแปร” ต่าง ๆ เช่น อายุ อาชีพ เพศ สถานภาพ ความคุ้นเคย หรือสถานะในท้องถิ่น เป็นต้น(อ้างใน Abdullah 2004:34) ดังนั้นการศึกษานักภาษาศาสตร์สังคมนึงพยายามพิจารณาว่าภาษามีบทบาทอย่างไรในการสื่อความ การใช้ภาษามีแนวปฏิบัติหรือมีแบบแผนอย่างไร โดยมีความเชื่อว่าสมาชิกในสังคมไม่จำเป็นต้องใช้ภาษาในลักษณะเดียวกันตลอดเวลา และการใช้ภาษาสื่อความนั้นก่อให้เกิดทัศนคติได้อย่างไร นอกจากนั้นมีการพิจารณาว่าการใช้ภาษาเพื่อบ่งบอกวัฒนธรรม และธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมหนึ่ง ๆ มีลักษณะเช่นใด และสามารถบอกความแตกต่างของชุมชนได้อย่างไร ซึ่งเป็นการศึกษาในสาขานักภาษาศาสตร์มานุษยวิทยา ในระบบเครือข่ายทางสังคมซึ่งเรียกว่า Social Network นั้น มีระบบการใช้ภาษาแตกต่างหลากหลายออกไป จึงมีการอธิบายให้ความกระจ่างในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของภาษาที่เกิดขึ้นในสังคม (Fishman 1970: 6 และ Labov 1977: 183-184)

คำว่า “ภาษา” หรือ “Language” เป็นคำที่มีความหมายกว้างมากและมีการใช้ศัพท์นี้แพร่หลายทั่วไป บางครั้งหมายถึงภาษาจากคำพูดของมนุษย์ในสังคมนั้น ๆ ในภาพรวม บางครั้งหมายถึงภาษาย่อยหรือ “dialect” หรือที่ใช้สื่อความในท้องถิ่นหรือใช้ในกลุ่มคนที่มีสถานภาพทางสังคมหรืออาชีพต่างกัน นอกจากนี้ยังหมายถึง “ภาษามาตรฐาน” หรือ “Standard Language” หรือหมายถึงภาษาเฉพาะบุคคล หรือ “Idiolect” ก็ได้ กล่าวคือหากภาษาหนึ่ง ๆ มี

คนพูด 5 ล้านคน ภาษาเฉพาะบุคคลในสังคมภาษาบุคคลก็จะมีถึง 5 ล้านรูปแบบภาษาด้วยเช่นกัน (Leonard Bloomfield : 1961)

จะเห็นได้ว่าคำว่า “ภาษา” มีการใช้อย่างหลากหลายและอาจนำไปสู่ความหมายที่เกิดความกำกวมหรือความสับสนขึ้น จึงมีการกำหนดคำกลาง ๆ ขึ้นเรียกว่า “รหัส” หรือ “Code” หรือคือ “ตัวสื่อ” ซึ่งหมายถึงภาษานั้นเอง แต่การใช้คำว่า “Code” นิยมใช้บรรยายสังคมที่มี “สภาวะทวิภาษา (Bilingualism)” หรือ “สภาวะพหุภาษา (Multilingualism)” ที่สมาชิกในสังคมมีการใช้ภาษาในลักษณะ “ผสมรหัส” หรือมีการ “ปนภาษา (Code Mixing)” เกิดขึ้นในแนวปฏิบัติทั่วไป นั่นคือในสังคมดังกล่าวผู้พูดและร่วมสนทนาสามารถพูดได้ 2 ภาษา หรือมากกว่า และใช้ทั้ง 2 ภาษา (หรือสาม) ร่วมกันใน 1 ประโยค หรือใน 1 หัวข้อประเด็นของการสนทนา ลักษณะการปนภาษาเช่นนี้อาจเกิดในสังคมที่พูดภาษาเดียวหรือสังคม “เอกภาษา (Monolingualism)” ได้เช่นกัน กล่าวคือ บุคคลที่อยู่ในสังคมนั้นรู้ภาษาแม่ และเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อใช้สื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว ในกรณีเช่นนี้ บุคคลดังกล่าวอาจสื่อสารกับคนต่างชาติที่ที่เข้ามาอยู่ในประเทศนั้น ๆ เป็นเวลานาน และคนต่างชาติได้เรียนรู้ภาษาประจำชาติของผู้พูดจนสามารถสื่อความได้เป็นอย่างดี ในสถานการณ์ที่เป็นกันเองเจ้าของภาษาและชาวต่างชาติก็อาจพูดคุยกันโดยมีการปนภาษาได้ (De Saussure: 1959) เช่น คนไทย 3 จังหวัดภาคใต้ที่รู้ภาษามลายูกลางและภาษาไทยดีพอที่จะใช้สื่อความได้เป็นอย่างดี เมื่อคบหากันเคยกับชาวมาเลเซียที่มาเที่ยวในประเทศไทย ชาวมาเลเซียดังกล่าวได้เรียนรู้ภาษาไทยได้มากพอที่จะสื่อความได้ คนไทย 3 จังหวัดภาคใต้กับคนมาเลเซียก็จะมีโอกาสที่จะสื่อสารซึ่งกันและกันด้วยการพูดไทยปนมลายูได้ตลอดหัวข้อที่สนทนา หรือแม้แต่ในการพูดหนึ่งประโยคก็พูดไทยปนมลายูได้ แต่ถ้าพูดในที่สาธารณะปัญหาด้านทัศนคติอาจเกิดขึ้น

นอกจากมีการผสมรหัสหรือการปนภาษาแล้ว ยังมีการสลับรหัสหรือสลับภาษา (code switching) ในสังคมทวิภาษาหรือพหุภาษา เช่นในสิงคโปร์ซึ่งเป็น สังคมพหุภาษา มีประชากรจาก หลายเชื้อสาย อาทิ เชื้อสายจีนซึ่งภาษาแม่ที่ใช้ในครอบครัว คือ สกเกี้ยน กวางตุ้ง แต้จิ๋ว หรือไหหลำ และยังมีเชื้อสายแขกซึ่งภาษาแม่ที่ใช้ในครอบครัวมีแตกต่างกันไปเช่นกัน อาทิ ภาษาแทมิล (Tamil) ภาษามลายาลัม (Melayalam) ภาษาปัญจาบี (Punjabi) ภาษาอูรดู (Urdu) หรือภาษาคุะราตี เมื่อเข้าโรงเรียนเด็กจะเรียนภาษาที่สอง 2 ภาษาพร้อมกันนอกเหนือจากภาษาแม่ที่ใช้ในครอบครัว นั่นคือในกลุ่มเชื้อสายจีนจะเรียนภาษาจีนกลางหรือแมนดาริน (Mandarin) ซึ่งเป็นภาษาราชการของประเทศจีนกับเรียนภาษาอังกฤษส่วนกลุ่มเชื้อสายแขกจะเรียนภาษาอังกฤษกับภาษาแทมิลหรือภาษามลายูถึงแม้ว่าภาษาทั้งสองที่เด็กเรียนเพิ่มขึ้นจาก

ภาษาเมื่อนั้นมีลักษณะทางภาษาที่แตกต่างกันมาก สรุปได้ว่าเด็กสิงคโปร์คนหนึ่งรู้ภาษาอย่างน้อย 3 ภาษา คือภาษาแม่และภาษาที่เรียนเป็นภาษาที่สองอีกจำนวน 2 ภาษา รัฐบาลสิงคโปร์ได้กำหนดให้มีภาษาราชการ 4 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาแมนดาริน ภาษาเทมิล และภาษามลายู โดยให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาค้าขาย ภาษาแมนดารินเป็นภาษาจีนกลาง และกำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาแสดงเอกลักษณ์ของภูมิภาค ส่วนภาษาเทมิลเป็นภาษาของชนกลุ่มน้อย การใช้ภาษาในลักษณะพหุภาษาของเด็กสิงคโปร์มีสภาวะดังนี้ อาทิ เด็กสิงคโปร์เชื้อสายจีนพูดภาษาฮกเกี้ยนกับพ่อแม่ เพื่อนสนิท หรือญาติพี่น้อง และอาจใช้ภาษาอังกฤษแบบตามสบายไม่เป็นมาตรฐานกับกลุ่มบุคคลที่อยู่ในแวดวงเดียวกัน อีกทั้งมีการสลับภาษาและปนภาษาอยู่ตลอดเวลา อย่างไรก็ตามเมื่ออยู่ที่โรงเรียนจะใช้ภาษาแมนดารินและภาษาอังกฤษมาตรฐาน ดำเนินสิงคโปร์ ดังนั้นสิงคโปร์จึงเป็นสังคมหนึ่งที่แสดงการใช้ภาษาในลักษณะสลับภาษาและปนภาษามาก ผู้ใช้ภาษาสิงคโปร์จะรู้ว่าตนควรสลับภาษาและปนภาษาเมื่อใด โดยพิจารณาจากตัวแปรเช่น ผู้ร่วมสนทนาเป็นใคร มีความใกล้ชิดสนิทสนมหรือไม่ หัวข้อสนทนาเป็นหัวข้อแบบใด เช่นการพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จะมีการใช้ภาษาต่างไปจากการพูดคุยเกี่ยวกับภาพยนตร์โรแมนติก นอกจากนี้ยังพิจารณาตัวแปรจากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้พูดและผู้ร่วมสนทนาด้วย เป็นต้น สรุปได้ว่าการใช้ภาษาในสังคมเอกภาษา ทวิภาษาหรือ พหุภาษานั้น มีกระบวนการต่าง ๆ ที่บรรยายได้ไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตามมีสิ่งที่จะต้องคำนึงร่วมกันคือในทุกสังคมมีลีลาการใช้ภาษา (style) ที่หลากหลายขึ้นอยู่กับผู้และผู้ฟังเป็นสำคัญ เช่นพูดด้วยลีลาที่เป็นทางการหรือเป็นกิจจะลักษณะกับผู้ฟังกลุ่มหนึ่งแต่พูดอย่างสบายเป็นกันเองกับผู้ฟังอีกกลุ่มหนึ่งตามลักษณะตัวแปรทางสังคม และเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนสามารถรับรู้และปรับการใช้ภาษาของตนตามตัวแปรทางสังคมได้ เนื่องจากมนุษย์มีความรู้ในภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative competence) ซึ่งพัฒนาขึ้นในวัยเด็กจากองค์ประกอบทางสังคม นอกจากนี้ยังมีการใช้ภาษาในลักษณะเฉพาะวงการ (register) เช่น วงการพูด นักการเมือง วงการกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีการใช้ภาษาและวงศัพท์ต่างกันไป ทั้งหมดนี้เป็นประเด็นสำคัญที่บรรยายได้ทางภาษาศาสตร์สังคม (Soekanto 1982: 50)

2.3 ลักษณะการใช้ภาษา

สภาวะการใช้ภาษาในสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงได้ต่างกับแนวคิดของกลุ่มโครงสร้างรุ่นแรก ๆ เช่น เดอ ซอซูร์ (De Saussure : 1966) หรือ บลูมฟิลด์ (Bloomfield : 1961) และต่างจากกลุ่มลอนดอนแนวเฟิร์ทที่เน้นบทบาทและหน้าที่ตลอดจนพิจารณาบริบทที่มีการ

ใช้ภาษาเป็นสำคัญเช่นกัน แต่ไม่ได้พิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงทางภาษามากนัก นักภาษาศาสตร์สังคมมีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงทางภาษาเกิดขึ้นได้เนื่องจากการติดต่อกับสังคมต่างภาษามากขึ้น และมีการยืมคำและข้อความข้ามวัฒนธรรม อาจเป็นเพราะเหตุผลทางการเมืองความก้าวหน้าทางวิทยาการหรือด้านศิลปะ เป็นต้น ดังปรากฏเห็นคำยืมของชนชาติที่มีวัฒนธรรมต่างกันมากในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เช่น อังกฤษ-จีน หรือ อังกฤษ-ญี่ปุ่น จนถึงกับมีการบัญญัติ คำยืมของจีนหรือ ญี่ปุ่น ในพจนานุกรม อังกฤษ และใช้กัน อย่างแพร่หลาย เช่น “wok” จากภาษาจีน (ออกเสียงว่า “ว็อก” ในสำเนียงอังกฤษ) หมายถึงกระทะ ก้นลึกที่ใช้ผัดหรือ “karaoke” ซึ่งยืมมาจากภาษาญี่ปุ่นจากศัพท์ “kara” (empty) + “oke” (oke เป็นอักษรย่อของคำว่า “orchestra” ออกเสียงในภาษาญี่ปุ่นว่า [oukesutora] ซึ่งแทนการออกเสียงเป็นภาษาไทยได้ว่า “โอเกสตูตอรา” เป็นต้น และด้วยเหตุที่สภาวะการใช้ภาษาในสังคมหนึ่ง ๆ มีหลากหลายจึงมีการบัญญัติศัพท์ขึ้นเพื่ออธิบายลักษณะการใช้ภาษาในสังคมดังนี้

2.3.1 ภาษามาตรฐาน หรือ Standard Language

ภาษามาตรฐานเป็นภาษาที่ได้มีการจัดให้เป็นระบบโดยมีกฎเกณฑ์และมีหลักการการใช้ภาษาตลอดจนมีการอธิบายการใช้ภาษานั้นอย่างเป็นกิจลักษณะในตำราไวยากรณ์ พจนานุกรม หรือใช้เขียนวรรณกรรมต่าง ๆ อีกทั้งเป็นภาษาที่ใช้ในสถานศึกษาใช้ในการติดต่อทางราชการหรือใช้ในสื่อมวลชน เช่น ภาษากรุงเทพมหานคร ที่ใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอน และเป็นภาษาทางราชการ หรือภาษาอังกฤษมาตรฐานซึ่งเป็นภาษาตัวแบบของสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อ มีไวยากรณ์ตลอดจนคำศัพท์เหมือนกันในทุกแห่งของโลกที่มีการใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสาร

2.3.2 ภาษาพื้นบ้าน หรือ Vernacular

ภาษาพื้นบ้านหรือ vernacular เป็นภาษาพื้นบ้านดั้งเดิมในท้องถิ่นหนึ่ง ๆ ที่ไม่ได้นำมาใช้เป็นภาษามาตรฐาน เช่น ภาษาของกลุ่มชนอินเดียนแดงเป็นภาษาพื้นบ้านของอเมริกาเหนือหรือสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน ภาษาพื้นบ้านของอินเดียนแดงมิใช่ในท้องถิ่นนี้ก่อนการอพยพผู้คนจากส่วนต่าง ๆ ของประเทศอังกฤษมาอาศัยในอเมริกาเหนือและนับเป็นอาณานิคมของอังกฤษในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17-18 ภาษาอินเดียนแดงเหล่านี้เป็นจำนวนมาก เช่น ภาษาอะแปซิ (Apache) ภาษาเชโรกี (Cherokee) เป็นต้น แต่ปัจจุบันภาษาพื้นบ้านเหล่านี้มีผู้คนพูดคุยกันน้อยลงทุกทีจนแทบจะสูญหายไปบ้างแล้ว หรือภาษาพื้นบ้านของชนพื้นเมืองในนิวซีแลนด์และเกาะคุก (Cook) คือภาษาเมารี (Maori) มีผู้ใช้พูดน้อยลง ชนพื้นเมืองเหล่านี้แต่

เดิมอาศัยกระจายในหมู่เกาะพอลินีเซียนในมหาสมุทรแปซิฟิกประกอบด้วยเกาะต่าง ๆ เช่น ฮาวาย, คุก, ท็องเกอ (Tonga), เซอโมเออ (Samoa), รวมทั้งนิวซีแลนด์ และอพยพมาตั้งหลักแหล่งในนิวซีแลนด์ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 14 ก่อนที่คนอังกฤษจะอพยพมาอาศัยในช่วงล่าอาณานิคมคริสต์ศตวรรษที่ 17-18.

2.3.3 ภาษากลาง หรือ Lingua Franca

ภาษากลางหรือ Lingua Franca เป็นภาษาที่ชุมชนในสังคมทวิภาษาหรือพหุภาษาใช้สื่อสารซึ่งกันและกัน หรือเป็นภาษาที่ใช้ในการติดต่อทั่วไปไม่ว่าจะเป็นสังคมในลักษณะใด เช่น ในไนจีเรียและไนเจอร์ทางตะวันออกเฉียงเหนือของแอฟริกา มีภาษาที่ใช้ในภูมิภาคประมาณ 100 ภาษา ซึ่งจัดอยู่ในตระกูลภาษาย่อยกลุ่มแชนดิก (Chadic) คนในภูมิภาคนี้ใช้ภาษาเฮซา (Hausa) เป็นภาษากลางในการติดต่อซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ในปัจจุบันได้ยอมรับว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางที่ใช้ติดต่อสื่อสารทั่วไป บางครั้งจึงมีการเรียกภาษาอังกฤษว่า ภาษาสากล ภาษาการค้า หรือภาษาติดต่อก็ได้ หรือในสังคมจีนซึ่งมีภาษาถิ่นเป็นจำนวนมาก รัฐบาลจึงได้กำหนดให้ใช้ภาษากลางเรียกว่า ปูตงฮัว (Putonghua) ซึ่งเป็นภาษาที่มีการออกเสียงตามภาษาแมนดารินหรือภาษาปักกิ่ง แต่ไวยากรณ์และคำศัพท์นำมาจากภาษาถิ่นอื่น ๆ อีกหลายภาษา เพื่อให้คนจีนได้ใช้ภาษากลางนี้สื่อสารซึ่งกันและกัน

2.3.4 ภาษาย่อยหรือภาษาถิ่น Dialect

ภาษาย่อยหรือภาษาถิ่น Dialect เป็นภาษาของสังคมหนึ่ง ๆ ที่มีระบบสื่อความระบบเดียวแต่อาจมีภาษาย่อยที่ใช้ในกลุ่มชนต่าง ๆ ของสังคมนั้น ๆ ภาษาย่อยเหล่านี้อาจพิจารณาเป็นภูมิภาคตามลักษณะทางภูมิศาสตร์จึงเรียกว่าภาษาถิ่น เช่น ภาษาประจำท้องถิ่นภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ภาคกลาง ของสังคมไทย ที่มีสำเนียงการพูดแตกต่างกันไปแต่ยังพอสื่อสารเข้าใจกันได้ศัพท์บางศัพท์ก็อาจแตกต่างกันไป เช่น “สับปะรด” ในภาษากลางและภาษามาตรฐานกรุงเทพมหานครมีศัพท์ต่างไปจากภาษาถิ่นอื่น ๆ เช่น ภาษาเหนือเรียกว่า “บั๊กะนัด” ภาษาอีสานเรียกว่า “บั๊กนัด” ภาษาใต้เรียกว่า “ญ่าหนด” อย่างไรก็ตามบุคคลในท้องถิ่นเหล่านี้ต่างก็เข้าใจคำว่า “สับปะรด” ซึ่งใช้ในภาษากลาง ภาษาถิ่นทั้งสี่ของไทยมีระบบตัวเขียนแบบเดียวกัน

นอกจากพิจารณาภาษาย่อยจากเกณฑ์ภูมิภาคแล้วยังพิจารณาจากสถานะทางสังคมของบุคคลที่ใช้ภาษาดังกล่าวโดยพิจารณาตัวแปรจากอาชีพ แหล่งที่อยู่อาศัย การศึกษา พื้นฐานทาง

วัฒนธรรม หรือกำหนดชั้นวรรณะดังเช่นในอินเดีย ตัวอย่างของภาษาข้อยกจากเกณฑ์สถานะทางสังคม ได้แก่ ภาษาอังกฤษในอังกฤษที่ใช้ในโรงเรียนประจำ (public school) หรือในอเมริกามีภาษาอังกฤษที่ใช้ในกลุ่มชนผิวดำ (Black English) เป็นต้น (Soekanto 1982: 72-78)

การอธิบายว่าภาษาข้อยกเป็นภาษาของกลุ่มชนต่าง ๆ ของสังคมที่มีภาษาประจำสังคมดังกล่าวและสามารถสื่อความกันได้เข้าใจนั้น บางกรณีมีข้อยกเว้น เช่นในประเทศจีนมีภาษาข้อยกต่าง ๆ ที่เรียกว่าภาษาถิ่น เช่น แมนดาริน กวางตุ้ง ไหหล่า ฮกเกี้ยน และภาษากลุ่มจีนอื่น ๆ อีกเป็นจำนวนมาก แต่ภาษาถิ่นเหล่านี้ไม่สามารถความเข้าใจกันได้ทั้ง ๆ ที่ระบบตัวเขียนระบบเดียวกันรวมเรียกว่าภาษาจีน จึงจำเป็นต้องกำหนดภาษากลางขึ้นเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ในทางตรงกันข้ามภาษาฮินดีและภาษาอูรดูมีชื่อเรียกเป็น 2 ภาษา แต่ความเป็นจริงภาษาฮินดีและภาษาอูรดูเป็นภาษาเดียวกัน สามารถใช้สื่อสารเข้าใจกันได้ แต่เนื่องจากสาเหตุผลทางการเมืองและทางศาสนาทำให้ภาษาฮินดีและภาษาอูรดูมีชื่อเรียกต่างกัน กล่าวคือฮินดีเป็นภาษาที่ใช้ในอินเดียส่วนอูรดูเป็นภาษาที่ใช้ในปากีสถาน แต่ระบบการตัวเขียนและการยืมตัวเขียนนำมาจากแหล่งต่างกัน ฮินดีมีที่มาของระบบตัวเขียนจากภาษาสันสกฤตในขณะที่อูรดูยืมมาจากภาษาอาหรับและเปอร์เซียเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากอิทธิพลของศาสนาอิสลามประจำท้องถิ่นนั่นเอง

2.4 หลักการสำคัญในภาษาศาสตร์

นักภาษาศาสตร์สังคมมีหลักการบางประการร่วมกันซึ่งเป็นกรอบหรือแนวคิดที่เป็นฐานของการศึกษาทางภาษาศาสตร์สังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 ภาษาเป็นสมบัติของสังคม

ภาษาเป็นสมบัติของสังคมเช่นเดียวกับวัฒนธรรมด้านอื่น ๆ ภาษาเป็นสิ่งที่ได้มาทางสังคม (socially acquired) มนุษย์เรียนรู้ภาษาโดย กระบวนการขัดเกลาทางสังคม (socialization) เช่นเดียวกับการเรียนรู้วัฒนธรรมด้านอื่น ๆ เฟอร์ดินานด์ เดอ โซซูร์ (Saussure 1916/1959:19) นักภาษาศาสตร์ชาวฝรั่งเศสที่มีชื่อเสียง กล่าวว่า langue (ภาษาฝรั่งเศส) ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า language และภาษาไทยว่า ภาษา นั้นเป็นของสังคม เป็นระบบหรือกฎต่าง ๆ ซึ่งรวมกันเรียกว่า รหัส (code) โซซูร์ แยกภาษาออกจาก parole (ภาษาฝรั่งเศส) ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า speech และในที่นี้จะแปลเป็น ภาษาไทยว่า วจนะ วจนะเป็นของปัจเจกบุคคล หมายถึงการพูดเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นในขณะที่พูดจริง ๆ ซึ่งเป็นตัวสื่อความหมายและสาระ โดยการนำกฎในรหัสมาประยุกต์หรือแปรให้เข้ากับสถานภาพของผู้พูด สถานการณ์ และความสัมพันธ์ทาง

สังคมกล่าวโดยย่อ ภาษา เป็นรหัสของสังคม หรือชุมชน ซึ่งทำให้สังคมหรือชุมชนหนึ่งต่างจากสังคมหรือชุมชนอื่น ๆ ส่วน วจนะ เป็นการใช้อย่างจริง ๆ ของแต่ละบุคคล

นักภาษาศาสตร์สังคมศึกษาของสังคม โดยพยายามมุ่งไปสู่ทฤษฎีการใช้ภาษาของกลุ่มคนหรือชุมชน แต่ในกระบวนการศึกษานั้น นักภาษาศาสตร์สังคมต้องเก็บข้อมูลจากการใช้ภาษาจริง คือวจนะนั้นเอง นี่เองเป็นที่มาของข้อขัดแย้งที่ลาบอฟ (Labov 1972 c:186) เรียกว่า **ข้อขัดแย้งแบบโซซูร์ (Saussurian Paradox)** กล่าวคือ ลักษณะทางสังคมของภาษาจะศึกษาได้จากวจนะของปัจเจกบุคคล และในทางตรงข้าม ลักษณะของวจนะในปัจเจกบุคคลจะต้องศึกษาจากภาษาในบริบทของสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่ง เมื่อดูวจนะเราจะสามารถเห็นภาษาและเมื่อดูภาษาเราจะสามารถเห็นวจนะ

เมื่อศึกษาการแปรของภาษาตามตัวแปรทางสังคม นักภาษาศาสตร์สังคมมักจำกัดกลุ่มที่ศึกษาตามตัวแปรที่ตนสนใจ เช่นกลุ่มอายุ เพศ หรือ ชั้นทางสังคม เป็นต้น ส่วนในการศึกษาในวงกว้างหรือแบบมหภาค เช่นศึกษาเรื่องภาวะหลายภาษา (multilingualism) การเลือกภาษา (language choice) นักภาษาศาสตร์สังคมมักพูดถึง **ชุมชนภาษา (linguistic community)**

คำว่า **ชุมชนภาษา** มีผู้ให้คำจำกัดความไว้อย่างคนแต่ความหมายที่ร่วมกันก็คือ หมายถึงกลุ่มคนที่ใช้ภาษาเดียวกันนั่นเอง

ฮอกเก็ตต์ (Hockett 1958:8) ให้คำจำกัดความ ชุมชนภาษา ว่า “ชุมชนที่ติดต่อสื่อสารกันทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยใช้ภาษาเดียวกัน” กัมเปอร์ซ (Gumperz 1962) ให้คำจำกัดความชุมชนภาษา ว่า “กลุ่มสังคมซึ่งอาจเป็นสังคมหนึ่งภาษา (monolingual) หรือ สังคมหลายภาษา (multilingual) ก็ได้ ที่มีรูปแบบปฏิสัมพันธ์ทางสังคมซึ่งมีความถี่สูงในการใช้ภาษาในกลุ่มนั้นเพื่อสื่อสารกัน”

ในผลงานของเขาต่อมา กัมเปอร์ซ (Gumperz 1968) ให้คำจำกัดความ ชุมชนภาษา ว่าเป็น “กลุ่มมนุษย์ที่มีลักษณะเด่นคือมีปฏิสัมพันธ์สม่ำเสมอ และมีความถี่สูงในการใช้สัญญาณทางภาษาร่วมกัน และการใช้ภาษาของพวกเขาต่างจากกลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ”

สำหรับฮัลลiday และคณะ (Halliday et al, 1964) ชุมชนภาษา คือ กลุ่มคนที่ถือว่าสมาชิกในกลุ่มคนใช้ภาษาเดียวกัน เช่น ชุมชนภาษาจีน ถึงแม้จะเป็นภาษาจีนต่าง ๆ กัน เช่นแมนดาริน กวางตุ้ง แต้จิ๋ว แต่ก็นับเป็น 1 ชุมชนภาษา เพราะสมาชิกในกลุ่มถือเช่นนั้น เรื่องทัศนคติของสมาชิกในกลุ่มจึงมีความสำคัญในการที่จะจัดกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นชุมชนภาษาหรือไม่

ลาบอฟ (Labov 1972c:120-121) ในคำจำกัดความ ชุมชนภาษา ได้รวมเอาเรื่องการแปรของภาษาเป็นกลุ่มคนที่มีบรรทัดฐาน (norm) ทางภาษาเหมือนกัน แต่ภาษาที่คนในกลุ่มใช้มี

การแปรตามปัจจัยทางสังคม บรรทัดฐานทางภาษาอาจสังเกตเห็นได้ในเชิงพฤติกรรมที่ประเมินผลได้ หรือได้มาโดยการดัดรูปแบบร่วมออกจากการแปร ซึ่งก็คือรูปแบบไร้การแปร (invariant) นั่นคือ

กล่าวโดยสรุป **ชุมชนภาษา** คือกลุ่มคนที่มีบรรทัดฐานทางภาษาร่วมกัน แต่มีความหลากหลายที่เบี่ยงเบนออกไปจากบรรทัดฐานได้ คำจำกัดความของลาบอฟเป็นคำจำกัดความที่อาจถือได้ว่าดีที่สุด เพราะตรงกับสภาพความเป็นจริงของภาษาในสังคมมนุษย์ คือมีความหลากหลายความจริงที่ว่าภาษามีความหลากหลายนี้ ก็เป็นหลักการอีกประการที่เป็นที่ยอมรับของนักภาษาศาสตร์สังคมทั่วไป ดังจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

2.4.2 ภาษาที่มีความหลากหลาย

ความหลากหลาย (diversity) ของภาษามีได้หลายอย่าง ความแตกต่างกันของภาษาต่างๆ ในโลกก็เป็นความหลากหลายอย่างหนึ่ง ภาษาในสังคมหนึ่งย่อมต่างจากภาษาของอีกสังคมเพราะสังคมที่ต่างกันย่อมมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน และภาษาที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมจึงย่อมแตกต่างกันด้วย นักภาษาศาสตร์จำแนกภาษาต่างๆ ในโลกด้วยเกณฑ์ต่างๆ กัน เช่น จำแนกตามการสืบสายร่วมกันออกเป็นตระกูลภาษาต่างๆ ภาษาในตระกูลเดียวกันย่อมมีความคล้ายคลึงกันมากกว่าภาษาคนละตระกูล

นอกจากนั้น นักภาษาศาสตร์ยังจำแนกในโลกด้วยเกณฑ์ทางไวยากรณ์ เช่นการเรียงลำดับคำในประโยค ออกเป็นประเภทต่าง ๆ เช่น SVO (ประธาน-กริยา-กรรม) SOV (กริยา-ประธาน-กรรม) SOV (กรรม-กริยา-ประธาน) เป็นต้น

บางคนจัดกลุ่มภาษาตามเขต (area) เช่น ภาษาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภาษาหมู่เกาะแปซิฟิก ภาษาแอฟริกาตะวันตก เป็นต้น ภาษาที่อยู่ในเขตเดียวกันมีความใกล้ชิดกัน และมีลักษณะร่วมกันมาก จึงมีความคล้ายคลึงมากกว่าภาษาที่อยู่ห่างไกลกัน ถึงแม้ว่าเป็นคนละตระกูลก็ตาม

การที่ประเทศหนึ่งประเทศใดมีภาษาที่ใช้ในประเทศหลากหลายภาษา ก็แสดงให้เห็นอีกด้านหนึ่งของความหลากหลายของภาษา ในประเทศแคนาดา มีภาษาที่ใช้อยู่ถึง 11 ตระกูลภาษาซึ่งประกอบด้วยภาษาที่แตกต่างกันถึง 53 ภาษา นอกจาก 53 ภาษานี้แล้ว ยังมีภาษาที่ติดมากับผู้อพยพที่เข้ามาอยู่ภายหลังอีก ที่เป็นที่ยู้งักกันดี ได้แก่ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และนอกจากนั้นยังมีภาษาไอซ์แลนด์ิก ภาษาจีน ภาษารัสเซีย และภาษายุโรปอื่น ๆ อีก ความหลากหลายของภาษาเหล่านี้เองที่เป็นจุดกระตุ้นให้นักภาษาศาสตร์สังคมสนใจศึกษาปัญหาต่าง

ๆ เกี่ยวกับภาษาในสังคม เช่น การเลือกภาษา การใช้ภาษา และการวางแผนภาษา ซึ่งรวมหัวข้อต่าง ๆ เช่น การกำหนดภาษาประจำชาติ การกำหนดภาษาราชการ การทำภาษาให้เป็น ภาษามาตรฐาน เป็นต้น

ความหลากหลายของภาษาอาจหมายถึงการที่ภาษาหนึ่งภาษาใดมีประเภทย่อยหลายรูปแบบในตัวของมันเองก็ได้ ดังตัวอย่างภาษาอังกฤษ ซึ่งมีประเภทย่อย ๆ หลายประเภทเช่น ภาษาอังกฤษแบบอังกฤษ (British English) ภาษาอังกฤษแบบอเมริกัน (American English) ภาษาอังกฤษแบบอินเดีย (Indian English) เป็นต้น และแต่ละประเภทย่อยยังสามารถแบ่ง ประเภทย่อยลงไปอีกตามปัจจัยต่าง ๆ

ในภาษาศาสตร์สังคม มีคำที่หมายความถึง “ภาษาชนิดหนึ่ง” ที่มีลักษณะต่างจากชนิดอื่น ๆ คือ คำว่า **วิธภาษา** (Language variety) คำว่า วิธภาษา ชี้ถึงความจริงที่ว่า ภาษามีความหลากหลาย มีหลายแบบหลายประเภท วิธภาษาอาจหมายถึง ภาษาหนึ่งภาษาใดที่ต่างจากอีกภาษาก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้ว คำนี้จะใช้ในความหมายที่ว่าชนิดต่าง ๆ ของภาษาใดภาษาหนึ่ง

2.4.3 ภาษาที่มีการแปร

ความหลากหลายของภาษานำเราไปสู่ความจริงเกี่ยวกับภาษาอีกข้อหนึ่ง คือภาษาที่มีการแปร (variation) การแปร หมายถึง การที่สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีรูปร่างลักษณะ คุณสมบัติ หรือ ส่วนประกอบที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากเดิม การแปรทำให้เกิด **รูปแปร** (variant) ซึ่งมีรูปร่างลักษณะหรือส่วนประกอบต่างกันบางประการ แต่ก็ยังเป็นสมาชิกของสิ่งเดียวกัน การแปรอาจหมายถึง การที่สิ่งของใดสิ่งหนึ่งมีลักษณะเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานหรือรูปที่เป็นมาตรฐานก็ตัวอย่างเช่นพูดว่า “ราคาผักและผลไม้แปรไปตามฤดูกาล” (บางคนใช้คำว่า “เปลี่ยน” แทนคำว่า “แปร” ในที่นี้) “การออกเสียง ร ของเขาแปรไปจากมาตรฐาน”) บางคนใช้คำว่า “ต่าง” แทน “แปร” ในที่นี้)

การแปรของภาษา (linguistic variation) หมายถึง การที่รูปในภาษาดั้งเดิม 2 รูปขึ้นไป อาจใช้แทนที่กันได้โดยมิทำให้ความหมายแก่นเปลี่ยน รูปในภาษาจะเป็นหน่วยด้านใดก็ได้ เช่นในการละกดคำในภาษาอังกฤษ รูป colour กับ color แปรกัน ทั้ง 2 คำแปรว่า “สี” เหมือนกันทั้ง 2 คำ เป็นรูปแปร 2 รูปของคำที่แปลว่า “สี” ในด้านการออกเสียง ในภาษาไทย คำว่า ริมบางคนออกเสียงว่า “ลับ” เสียง ร และ ล เช่นใน 2 คำนี้ ต่างก็เป็นรูปแปรของเสียงเดียวกันในด้านคำศัพท์ คำว่า มารดา และ แม่ ใช้แทนกันได้ ในด้านรูปประโยค แม่ติเขา กับ เขาถูกแม่ติ ต่างก็มีความหมายแก่นเหมือนกัน ถือเป็นรูปแปรได้

รูปแปรที่ใช้แทนที่กันได้ในตัวอย่างแต่ละคู่ที่กล่าวไปแล้วนี้ เป็นที่สนใจของนักภาษาศาสตร์สังคมมาก เพราะนักภาษาศาสตร์สังคมเล็งเห็นว่าการแปรดังกล่าวไม่ใช่ การแปรอิสระ (free variation) ซึ่งหมายความว่ากรณีที่รูปภาษาตั้งแต่ 2 รูปขึ้นไป สามารถใช้แทนที่กันได้โดยไม่มีเงื่อนไขใด ๆ ทั้งสิ้น แต่ข้อเท็จจริงก็คือการแปรของรูปภาษาเหล่านี้มีเงื่อนไขทางสังคม เช่นการแปรของ ร กับ ล ในภาษาไทยนั้นเป็นที่สังเกตได้ว่าผู้พูดมักออกเสียง คำว่า รับ ว่า “รับ” ในการพูดที่ระมัดระวังหรือเป็นทางการ แต่ถ้าพูดโดยไม่ระวังหรือในโอกาสที่ไม่เป็นทางการ อาจออกเสียงเป็น “ลิบ” เป็นต้น การอธิบายเงื่อนไขทางสังคมของการแปรของภาษานับว่าเป็นหัวใจของการศึกษาทางภาษาศาสตร์สังคม ซึ่งผู้อ่านจะได้เห็นตัวอย่างอีกเป็นจำนวนมากในหลาย ๆ บทของหนังสือเล่มนี้

ในการวิเคราะห์การแปรของภาษา นักภาษาศาสตร์สังคมพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปร (variable) 2 ประเภท คือ **ตัวแปรภาษา** (linguistic variable) และ **ตัวแปรสังคม** (social variable) ตัวแปรภาษาหมายถึง รูปภาษาที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ในภาษาศาสตร์สังคม ตัวแปรภาษามักเป็น**ตัวแปรตาม** (dependent variable) ซึ่งแปรตามปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคมตัวแปรภาษา 1 ตัว มีรูปแปรมากกว่า 1 รูปแปรขึ้นไป เช่น -ing ใน walking ออกเสียงได้ 2 อย่าง คือ [ɪ] แล [ɪn] ทั้ง 2 รูปนี้คือ รูปแปรของตัวแปร (ing) ในภาษาศาสตร์สังคม ผู้วิเคราะห์ส่วนใหญ่มักเขียนตัวแปรภาษาไว้ในเครื่องหมาย () ซึ่งลาบอฟ (Labov 1972b) เป็นผู้นำมาใช้เป็นครั้งแรก

เมื่อมีตัวแปรภาษาซึ่งเป็นตัวแปรตามแล้ว นักภาษาศาสตร์สังคมมักกำหนดตัวแปรอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งคาดว่าสัมพันธ์กับตัวแปรภาษา ได้แก่ปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม ซึ่งก็คือคุณสมบัติทางสังคมของผู้พูด เช่น อายุ เพศ ชาติพันธุ์ ฯลฯ และบริบทของการใช้ภาษา เช่น กาลเทศะ เรื่องที่พูด เป็นต้น ปัจจัยเหล่านี้ถือเป็น **ตัวแปรอิสระ** (independent variable) ซึ่งเป็นตัวแปรที่กำหนดสิ่งอื่นให้มีการแปร แต่ตัวเองไม่ถูกกำหนดโดยสิ่งใดในการวิเคราะห์

การแปรของภาษาทำให้เกิดประเภทต่าง ๆ ของภาษา ภาษาแต่ละชนิดหรือประเภทที่แปรกับชนิด หรือประเภทอื่น ๆ เรียกว่า**วิธภาษา** วิธภาษาเป็นคำที่มีความหมายกว้าง เราอาจจำกัดความหมายให้แคบลงไปโดยระบุว่าเป็นวิธภาษาประเภทใด โดยนำปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยว เช่นประเภทของภาษาที่แตกต่างกันตามถิ่นที่อยู่อาศัยของผู้พูดหรือปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เรียกว่า **วิธภาษาถิ่น** (regional variety) วิธภาษาที่ต่างจากวิธภาษาอื่น ๆ โดยปัจจัยทางสังคมของผู้พูดที่ไม่ใช่ถิ่นที่อยู่อาศัย เช่น ชาติพันธุ์ การศึกษา เป็นต้น เรียกว่า **วิธภาษาสังคม** (social variety) วิธภาษาที่ต่างกันโดยหน้าที่หรือการใช้ เช่นวัตถุประสงค์ หรือเรื่องที่พูด เรียกว่า **วิธ**

2.4.5 ภาษาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร

มนุษย์ในสังคมใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในสังคม ภาษาไม่ได้มีไว้เพื่อใช้พูดเพียงเพื่อไม่ให้ปากอยู่นิ่งหรือพูดโดยไร้จุดหมาย ด้วยความจริงข้อนี้เอง นักภาษาศาสตร์สังคมจึงเน้น **สามัคติยะสื่อสาร** (communicative competence) มากกว่า **สามัคติยะภาษา** (linguistic competence)

คำว่า linguistic competence (สามัคติยะภาษา) ใช้เป็นครั้งแรกโดย โนม ชอมสกี (Noam Chomsky :1965) โดย หมายถึง ความรู้ภาษา ที่ผู้พูดภาษาทุกคนมีอยู่ในสมองของเขา เช่นรู้ว่าประโยคใดถูกไวยากรณ์ (grammatical) หรือประโยคใดผิดไวยากรณ์ (ungrammatical) สามารถสร้างประโยคที่ถูกไวยากรณ์ได้ไม่รู้จัก รู้ว่าประโยคใดกำกวม เป็นต้น

ส่วนในเรื่องการใช้ภาษาในชีวิตจริงนั้น ชอมสกี ผลักให้อยู่ในเรื่องของ **การแสดง** (performance) ซึ่งเขาเห็นว่าเป็นเรื่องที่อยู่นอกหน้าที่เหนือความสนใจของนักภาษาศาสตร์ที่วิเคราะห์ภาษา ประโยคบางประโยคถูกไวยากรณ์และผู้พูดรู้ เพราะมีสามัคติยะภาษา แต่ประโยคนั้นอาจไม่เป็นที่ยอมรับ (unacceptable) ของคนอื่น ๆ เพราะเมื่อนำมาใช้จริง ๆ คนฟังอาจไม่เข้าใจเพราะซับซ้อนหรือยาวเกินไป นั่นไม่ได้หมายความว่าประโยคนั้นไม่ถูกไวยากรณ์ เรื่องการยอมรับ (acceptability) เป็นเรื่องของการแสดง ซึ่งเป็นส่วนที่ชอมสกีบอกว่า นักภาษาศาสตร์ไม่เข้าไปเกี่ยวข้อง

โฮมส์ (Hymes :1972) โจมตีความคิดเรื่องสามัคติยะภาษา และการแสดง ของชอมสกี เขาเห็นว่าทฤษฎีการใช้ภาษาที่สมบูรณ์จะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริง 4 ประการ ซึ่งความรู้ว่าอะไรถูกไวยากรณ์ เป็นเพียง 1 ส่วนเท่านั้น สำหรับโฮมส์ผู้พูดภาษาทุกคนจะต้องมีความรู้ดังนี้ในสมองของเขา

1. รู้ว่ารูปภาษารูปใดเป็นไปได้อย่างเป็นทางการ (formally possible) หมายความว่ารู้ว่ารูปแบบใดในภาษาถูกไวยากรณ์นั่นเอง
2. รู้ว่ารูปภาษาแบบใดที่ “ใช้ได้” คือเป็นที่ยอมรับ รูปภาษาบางแบบถึงแม้ว่าไม่ถูกไวยากรณ์ ก็อาจเป็นที่ยอมรับได้
3. รู้ว่ารูปภาษาแบบใดเหมาะสมหรือไม่ และใช้อย่างไรจึงจะเหมาะสม การที่จะรู้ว่าเหมาะสมหรือไม่ ผู้พูดต้องมีความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมทุกชนิดที่เกี่ยวข้อง
4. รู้ว่ารูปภาษาแบบใดที่ใช้กันจริง ๆ คือได้มีผู้ใช้ไปแล้ว ทฤษฎีไวยากรณ์ของชอมสกีไม่สนใจประเด็นนี้เลย การปรากฏจริงของรูปภาษาไม่สำคัญเท่ากับว่ารูปภาษาที่กฎไวยากรณ์นั้นผลิตไวยากรณ์หรือไม่

สรุปแล้ว ไสม์สันเสนอว่า ในการใช้ภาษานั้นผู้พูดต้องการความรู้ทั้ง 4 ประการ คือ ความถูกต้องตามกฎไวยากรณ์ ความยอมรับได้ ความเหมาะสม และการที่รูปภาษานั้นถูกใช้มาแล้วความรู้เพียงว่าอะไรถูกไวยากรณ์ หรือไม่ ไม่เพียงพอที่จะทำให้ผู้พูดใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในสังคมได้ ความรู้ที่ผู้พูดต้องมีทั้ง 4 ประการที่กล่าวไปแล้วนั้น รวมเรียกว่า **สามัคติยะสื่อสาร** (communicative competence) ซึ่งจะทำให้ผู้พูดมีความสามารถพูดและเข้าใจภาษาเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ไสม์สันเองเป็นผู้เสนอคนแรก การศึกษาด้านนี้นั้นเรื่องสามัคติยะสื่อสารเป็นพิเศษ เพราะการวิเคราะห์เพื่อหากฎการพูด (rules of speaking) ผู้วิเคราะห์จะต้องมีความคิดเบื้องต้นว่าผู้พูดมีสามัคติยะสื่อสารไม่ใช่สามัคติยะภาษา

2.4.6 ภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมเปลี่ยนแปลงตามสถานะของสังคม

ข้อเท็จจริงที่ว่าภาษาอยู่ภายใต้อิทธิพลของสังคมมีบทบาทสำคัญยิ่งในการศึกษาภาษาศาสตร์สังคม เฟิร์ธ (Firth 1964) เสนอให้มีการศึกษาซึ่งเน้นความจริงที่ว่าในการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของเราไม่มีตอนใดเลยที่เราจะหลุดพ้นจากอิทธิพลของสังคม เขาเรียกการศึกษาเช่นนี้ว่า sociological linguistics (ภาษาศาสตร์สังคมวิทยา)⁴ ตัวอย่างประเภทของภาษาที่ระบุไว้ในพจนานุกรมล้วนแสดงให้เห็นอิทธิพลทางสังคมทั้งสิ้น เช่น colloquial (ภาษาปาก) slang (สแลง) literary (ภาษาวรรณคดี) technical (ศัพท์เทคนิค) scientific (ภาษาวิทยาศาสตร์) conversational (ใช้เฉพาะถิ่น) (Firth 1964 : 66 67)

เฟิร์ธกล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อเรามาตั้งแต่เด็ก ๆ เราเล่นบทบาททั้งแต่ระดับครอบครัว อาชีพ สังคม ไปจนถึงระดับชาติ และเราเรียนรู้การใช้ภาษาตามบทบาทของเราด้วยดังคำกล่าวของเขายกมาข้างล่างนี้

The multiplicity of social roles we have to play as members of a race, nation, class, family, school, club, as sons, brothers, lovers, fathers, churchgoers, golfers, newspaper, readers, public speakers, involves also a certain degree of linguistic “specialization”. (Firth 1964 : 67)

อิทธิพลของสังคมต่อเราผู้ใช้ภาษา ไม่เพียงแต่จะมีในแง่ของบทบาทต่าง ๆ ที่กำหนดการใช้ภาษาของเรา แต่ยังมีในแง่หน้าที่ของภาษาที่เราใช้ด้วย สังคมกำหนดให้การใช้

ภาษาเพื่อการทักทาย เพื่อแสดงความเห็นด้วยหรือขัดแย้ง เพื่อให้กำลังใจ หรือกล่าวตำหนิผู้อื่น ฯลฯ เหล่านี้มีรูปแบบลักษณะต่าง ๆ กัน

กล่าวสั้น ๆ ก็คือไม่ว่าเราจะใช้ภาษาอย่างไรก็ล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากสังคมของเราตลอดเวลา ดังนั้นถ้าเราจะศึกษาภาษา โดยดึงออกจากบริบทของสังคมก็คงจะทำได้ไม่มากนัก และนักภาษาศาสตร์สังคมเห็นว่าไม่ควรทำอย่างยิ่ง

ด้วยเหตุนี้ ไสมส์ (Hymes 1964 : 451) จึงกล่าวสรุปว่า การเปลี่ยนแปลงทางภาษาแท้ที่จริงแล้วก็คือ การเปลี่ยนแปลงทางภาษาศาสตร์สังคมนั่นเอง (“Linguistic change is, in fact, socio-linguistic change.”) เขาเน้นว่าการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของภาษาในปัจจุบันจะต้องนำบริบททางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย เพราะสภาพของโลกในปัจจุบันมีความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้นหลายประการ นับตั้งแต่สมัยการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุโรปเป็นต้นมา ผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมต่อภาษาคือทำให้เกิดความต้องการที่จะใช้ภาษาในหน้าที่หลากหลายและในแนวใหม่มากขึ้น ตัวอย่างเช่น การทำหน้าที่เป็นภาษามาตรฐาน การมีบทบาทระดับชาติและระดับนานาชาติ การเจริญเติบโตในด้านคำศัพท์และรูปประโยค การปรับตัวเองให้เข้ากับยุคใหม่ เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันซึ่งแสดงความจริงที่ว่า ภาษาเปลี่ยนแปลงตามสถานะของสังคม

การเปลี่ยนแปลงของภาษาตามสถานะของสังคมอาจเกิดขึ้นโดยสมาชิกในสังคมไม่รู้ตัวคือเป็นไปเองโดยธรรมชาติ แต่ในบางครั้งการเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นโดยเจตนาของสมาชิกในสังคมก็ได้ เช่นในกรณีสมาชิกบางคนหรือบางกลุ่มที่มีอำนาจ ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกี่ยวกับภาษาในสังคม หรือเสนอแนวทางให้ภาษาเปลี่ยนไปตามทิศทางที่พึงประสงค์ ความจริงข้อนี้เป็นที่มาของการศึกษาที่มักรวมเรียกว่า การวางแผนภาษา ซึ่งครอบคลุมหลายหัวข้อย่อยที่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับการวางทิศทาง เพื่อให้ภาษาเปลี่ยนแปลงโดยเจตนาทั้งสิ้น ที่ได้กล่าวมาแล้วทั้งหมดในบทนี้เป็นหลักการกว้าง ๆ ที่นักภาษาศาสตร์สังคมยึดถือร่วมกัน และเปรียบเทียบมูลฐานอันเป็นที่มาของกรอบความคิดของการศึกษาหัวข้อต่าง ๆ ในภาษาพูดหรือการแปรที่บ่งบอกเอกลักษณ์ของผู้พูดนั่นเอง

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผู้นำชุมชนชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในประเทศมาเลเซียกับภาษามลายู ในฐานะเป็นภาษาราชการ : ศึกษากรณีชุมชนตุมปัต รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย” ครั้งนี้ซึ่งจะเห็นได้ว่าไทยกับ (Nusantara) มลายูมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ยืนยันได้ว่า ประเทศทั้งสองเกี่ยวข้องกันมาทุกยุคทุกสมัย จนกระทั่งปัจจุบันนี้ก็ยังมีความสัมพันธ์อันดี ต่อกันอย่างแน่นแฟ้น และผลแห่งความสัมพันธ์อันยาวนานดังกล่าวนี้ ทำให้มีคนไทยจำนวนเกือบ แสนคนยังคงตั้งหลักแหล่งอาศัยอยู่ในดินแดนมาเลเซีย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าหลักฐานทางเอกสารต่างๆ ของทั้งฝ่ายไทย และฝ่ายมาเลเซียไม่ค่อยกล่าวถึงจำนวนประชากร และสภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยเหล่านี้มากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเหตุผลในการเมืองเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามจากการสำรวจเอกสารและข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย พบว่า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนไทยในประเทศมาเลเซีย ส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักวิชาการต่างประเทศ สำหรับนักวิชาการไทยยังให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องราวของคนไทยในมาเลเซียค่อนข้างน้อย และ ผลงานส่วนใหญ่มักจะเป็นบทความหรือสารคดีสั้นๆ ดังเอกสาร และงานวิจัยที่จะนำเสนอเพื่อเป็นข้อมูลเชื่อมโยงไปถึงงานวิจัยดังต่อไปนี้

ธีรพงศ์ อายุวัฒน์ (2517 :201) อดีตเลขานุการกรมการศาสนาได้ศึกษาเรื่อง “คนไทยในมาเลเซีย” โดยกล่าวถึงประวัติความเป็นมา สภาพสังคมและวัฒนธรรม กิจกรรมด้านพระพุทธศาสนาและวิถีชีวิตของคนไทยในประเทศมาเลเซีย ใน 7 รัฐ คือ ไทรบุรี กลันตัน ปะลิส เประ ปินัง ตรังกานูและรัฐสลังงอร์ พบว่า คนไทยเหล่านี้ยังมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมคล้ายคลึงกับคนไทยในประเทศไทย ทั้งในเรื่องความศรัทธาที่มีต่อพระพุทธศาสนา การใช้ภาษาไทยและการมีขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย นอกจากนี้ยังสำรวจพบว่า ในช่วง พ.ศ. 2506-2511 มีคนไทยอาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียประมาณ 100,000 คน และในจำนวนรัฐทั้ง 7 ดังกล่าว มีคนไทยอาศัยอยู่มากที่สุดใน 3 รัฐแรกคือรัฐกลันตันมีประมาณ 20,000 คน รัฐไทรบุรี 17,030 คน และรัฐปะลิส 2,500 คน รวมทั้ง 3 รัฐ มีจำนวนคนไทยทั้งสิ้นประมาณ 39,530 คน

ฉันทส ทองช่วย (2536 : 32-33) ศึกษาเรื่อง “ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส” พบว่าใน พ.ศ. 2522 จำนวนคนไทยในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียมีจำนวนเพิ่มขึ้นดังนี้ รัฐกลันตัน ประมาณ 22,500 คน ไทรบุรี 21,300 คนและรัฐปะลิส 3,000 คน รวมจำนวนคนไทย ทั้ง 3 รัฐประมาณ 46,800 คน ซึ่งเพิ่มจากที่ธีรพงศ์ อายุวัฒน์ ได้ศึกษาไว้เมื่อ พ.ศ. 2511 ถึง 7,270 คน นอกจากนี้ยังพบว่าภาษาถิ่นที่ใช้ในรัฐกลันตัน ไทรบุรี และปะลิสมีลักษณะที่คล้ายคลึงและแตกต่างกัน โดยเฉพาะภาษาไทยไทรบุรีกับปะลิสมีความคล้ายคลึงกันมาก ขณะที่ภาษาไทยในกลันตันมีความแตกต่างจาก รัฐไทรบุรีและรัฐปะลิสอย่างเห็นได้ชัด และภาษาถิ่นที่ใช้ในรัฐทั้ง 3 ดังกล่าว มีความแตกต่างไปจากภาษากทมมหานคร

แต่จะคล้ายคลึงกับภาษาไทยถิ่นใต้ และส่วนใหญ่จะได้รับอิทธิพลมาจากภาษามลายูทั้งในเรื่องระบบเสียง โครงสร้างของคำ ศัพท์ที่ใช้ รวมถึงการเรียงลำดับของคำอีกด้วย กล่าวโดยสรุปแล้ว ภาษาไทยในรัฐกลันตันจะจัดอยู่กลุ่มเดียวกับกับภาษาไทยถิ่นใต้กลุ่มตากใบ ส่วนภาษาไทยในรัฐไทรบุรีและปะลิสจัดอยู่ในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มนครศรีธรรมราชและสงขลา

คำนวณ นวลสนอง (2546 : 95-119) ศึกษาเรื่อง “ศึกษาพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของชนชาติไทในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย” พบว่า ใน พ.ศ. 2544 มีคนไทยในรัฐกลันตัน 24,805 คน รัฐเกดะห์ (ไทรบุรี) มีประมาณ 26,000 คน และรัฐปะลิส 6,000 คน รวมคนไทยทั้ง 3 รัฐประมาณ 56,805 คน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากที่บันทึก ทงช่วย ได้ศึกษาไว้เมื่อ พ.ศ. 2522 ถึง 10,005 คน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สรุปถึงพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของชนชาติไทในรัฐตอนเหนือของมาเลเซียว่ามีอยู่ 5 ช่วงด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ชนชาติไทในยุคเริ่มแรกในมาเลเซีย จนกระทั่งชนชาติไทเปลี่ยนสัญชาติเป็นมาเลเซียและกลายเป็นพลเมืองของประเทศมาเลเซียในปัจจุบัน ส่วนด้านพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรม ผู้วิจัยสรุปว่าชาวมาเลเซียเชื้อสายไทมีพัฒนาการที่เห็นได้ชัดจากการตั้งถิ่นฐาน การทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา การจัดตั้งองค์กรชุมชนที่เข้มแข็ง การสืบทอดวัฒนธรรมไทยรวมถึงการผสมผสานระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์

ปัญญา ยวนแหลและคณะ (2517: 3-9) เขียนเรื่อง “เยี่ยมคนไทยในกลันตัน” ในวารสาร รุสมิแเล เมื่อพ.ศ. 2517 ในบทความดังกล่าวได้สะท้อนถึงปัญหาด้านความเป็นอยู่ของคนไทยในรัฐกลันตันในฐานะที่เป็นชนกลุ่มน้อยในประเทศมาเลเซีย และกล่าวถึงการใช้ภาษาไทยของคนไทยในรัฐกลันตันว่า ภาษาไทยกลันตันเป็นภาษาที่มีสำเนียงพูดคล้ายภาษาไทยในอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส คือ เป็นสำเนียงของคนใต้ที่ไม่ใช่ คนเหนือก็ไม่เชิง เนื่องจากมีทางเสียงทอดยาว พลิวไหว ผิดกับคนใต้ที่มักพูดห้วนๆและออกเสียงสั้น นอกจากนี้ในบทความยังได้กล่าวถึงจำนวนคนไทยในประเทศมาเลเซียว่า มีอยู่ประมาณ 60,000 คน คนเหล่านั้นยังคงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทยไว้ได้เป็นอย่างดี

ธีรพงศ์ เพชรรัตน์ (2537 : 26-27) เขียนสารคดีเรื่อง “เกาะรอยกำแพงเซียม เคดาห์ ที่ร้อยปีความเป็นไทยไม่เคยสิ้น” ในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน เมื่อ พ.ศ. 2537 สรุปความได้ว่า ไทรบุรีแม้จะตกเป็นอาณานิคมของอังกฤษจนกระทั่งเปลี่ยนมาเป็นดินแดนในปกครองของประเทศไทยใน พ.ศ.2500 พร้อมกับ กลันตัน ปะลิส และตรังกานู แต่ในรัฐไทรบุรียังมีคนไทยคิดแผ่นดินเหลืออยู่อีกมาก คนไทยเหล่านั้นรวมตัวกันเป็นหมู่บ้านคนไทย และเรียกหมู่บ้านของตนเองว่า “กำแพงเซียม” มีการดำรงชีวิตและยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีแบบ

ไทยอย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความศรัทธาในพระพุทธศาสนา เนื่องจากวัดมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกชุมชน

ละออง ศรีสุคนธ์ (2501 : 171) กล่าวถึงหมู่บ้านคนไทยในรัฐกลันตัน เมื่อครั้งที่เดินทางไปเยือนรัฐนี้ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2501 สรุปความได้ว่า ในอำเภอคุมปัตมีคนไทยอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากและปลูกบ้านกันเป็นหมู่บ้านใหญ่ รอบๆบ้านของคนไทยนิยมปลูกไม้ยืนต้นตามนิสัยคนไทยที่ชอบปลูกต้นไม้และ ทำสวนครัว นอกจากนี้คนไทยในนครโกตาบารู เมืองหลวงของรัฐกลันตัน ยังนิยมปลูกบ้านแบบไทยมีความเป็นอยู่แบบไทยและพูดภาษาไทย มีวัดทางพุทธศาสนาถึง 19 วัด ทุกวัดจะได้รับการ ทำนุบำรุงจากพี่น้องชาวไทยและชาวจีนที่นั่น พระสงฆ์เคร่งครัดในพระวินัย มีพระพุทธศาสนาเป็นคำสอนที่สักระการเพียรยังวัฒนธรรมทุกอย่างได้รักษาไว้โดยเคร่งครัด

พันธ์ทิพย์ พันธคำ (2525: 8) กล่าวถึงคนไทยในประเทศมาเลเซียว่า เป็นชนกลุ่มหนึ่งในสังคมหลายเชื้อชาติของประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย มีมากที่สุดของรัฐไทรบุรี การแต่งกายยังคงเหมือนคนไทยในชนบททั่วไปของประเทศไทย มีการศึกษาภาษาไทยแต่ยังไม่แพร่หลาย ลักษณะนิสัยใจคอไม่กระตือรือร้น ชอบอยู่เป็นหลักแหล่ง ไม่ค่อยยอมเคลื่อนย้ายที่ทำกิน แม้บางครั้งจะถูกกดดันจากคนมาเลเซียก็ตาม

ส่วนเอกสารและงานวิจัยที่ว่าด้วยเรื่องของคนไทยในรัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียฉบับภาษาต่างประเทศ หรือเป็นผลงานของนักวิชาการต่างประเทศ จากการสำรวจพบว่า มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่หลายเรื่อง เช่น งานของ เรียวโกะ นิชิอิ (Ryoko Nishii) ที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง “Emergence and Transformation of Peripheral Ethnicity: Sam Sam on the Thai-Malaysian Border.” เป็นการศึกษาปรากฏการณ์และการเปลี่ยนแปลงระหว่างชาติพันธุ์ที่ไร้ขอบเขตทั้งในรูปของภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและอื่นๆ ในกลุ่มชนข้ามข้ามที่อาศัยอยู่บริเวณชายแดนไทยมาเลเซีย ในพื้นที่รัฐเกดะห์ รัฐปะลิส และจังหวัดสงขลา กับจังหวัดสตูลของประเทศไทย

เกียวโกะ คุโรดะ (Keiko Kuroda) ศึกษาเรื่อง “The Siamese in Kedah under nation-state Kaking” ว่าด้วยเรื่องราวสยามในเกดะห์ภายใต้การสร้างชาติ อรุณ เอ/แอล บุญเที่ยง (Arun A /L Boontiang) คนไทยบ้านทุ่งควาย ตำบลทุ่งควาย อำเภอเป็นดั่ง รัฐเกดะห์ (ไทรบุรี) ประเทศมาเลเซีย ศึกษาเรื่อง Kesedaran Dan Tindakan Politik Di Kalangan Masyarakat Minoriti Siam : Satu Kajian Kes Di Daerah Pendang, Kedah Darulaman. ว่าด้วยเรื่องบทบาท

ทางการเมืองของชาวสยาม (สยาม) ที่เป็นชนกลุ่มน้อยในอาณานิคมเป็นต้น รัฐ เกดะห์ โมฮัมหมัด
ยูโซป อีสมายเอล (Mohammed Yusoff Ismail) ศึกษาเรื่อง Buddhism and Ethnicity

บทที่ 3

รัฐกลันตันและชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย

3.1 รัฐกลันตัน

3.1.1 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของรัฐกลันตัน

รัฐกลันตัน ชื่อในภาษามลายู “Kelantan Darul Naim” แปลว่ารัฐที่มีความอุดมสมบูรณ์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของคาบสมุทรมลายู มีพื้นที่ประมาณ 14,922 ตารางกิโลเมตร พรมแดนทางตอนเหนือติดกับอำเภอตากใบ อำเภอสุคีริน อำเภอเวียงและอำเภอสุไหง-โกลก จังหวัดนราธิวาส ของประเทศไทย พรมแดนทางตอนใต้ติดกับรัฐปาหัง ตอนตะวันออกเฉียงติดกับรัฐตรังกานูและทะเลจีนใต้และตอนตะวันตกติดกับรัฐเปรัก เป็นรัฐที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ พื้นฐานทางเศรษฐกิจอยู่ที่การทำประมง การทำเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ปาล์ม และปลูกผัก ทางด้านประชากรของรัฐกว่าร้อยละ 93.1 เป็นคนมลายู ที่เหลือเป็นคนจีนร้อยละ 5.2 คนอินเดียร้อยละ 0.7 ส่วนคนไทยมีประมาณร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด(Muhammad Yusof Ismail : 20)

3.1.2 การปกครองของรัฐกลันตัน

รัฐกลันตันมีราชาผู้ปกครองรัฐ(Sultan) เพื่อทำหน้าที่เป็นประมุขของรัฐ ส่วนคณะมนตรีรัฐ (State Executive Councillor : EXCO) โดยมีมุขมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลรัฐ เฉพาะในด้านซึ่งอยู่นอกอำนาจของรัฐบาลกลาง นอกจากนี้ ในแต่ละรัฐจะมีสภานิติบัญญัติ (State Assembly) ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่มาจากการเลือกตั้ง แต่ละเขตเลือกตั้งมีผู้แทนได้ 1 คน รัฐกลันตันแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 เขต คือ โกตาบารู ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐ ดุมปีต ปาเสมัส ปาเตปูเต๊ะ ตาเนาะแมเราะ มาจิง บาเจาะ กัวลาไกร เจอลี และกัว มูซัง รัฐกลันตันเป็นศูนย์กลางของวัฒนธรรมมลายูและการศึกษาอิสลามที่สำคัญ รวมทั้งยังเป็นพื้นที่บริหารของพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย (Parti Islam Se-Malaysia / PAS)

3.2 ประวัติความเป็นมาของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในรัฐกลันตัน

3.2.1 ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย

ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทย คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีการกระจายกันอยู่โดยทั่วไป และเป็นสังคมที่มีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันจากทางตอนเหนือของแหลมมลายู เช่น รัฐเปอรลิส รัฐเคดาห์ รัฐเปรัก รัฐกลันตัน และ รัฐตรังกานู จาก

ผู้เขียนที่มีคุณสมบัติที่เป็น etnologi ได้ให้ข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ โดยมีผู้ศึกษาเบื้องต้นดังต่อไปนี้ C. Archaimbault, Louis Golomb, Mohamed Yusoff Ismail, และ Robert Winzeler. และสิ่งที่พวกเขาไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียด แต่ได้พูดถึงบ่อยครั้งในงานเขียนดังกล่าวก็คือ ความเป็นมาของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยนี้ในการก่อตั้งหมู่บ้าน

ในประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่าง กลันตันและสยามได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 13 ซึ่งสมัยนั้นคนสยามได้เริ่ม ส่งผู้มีอำนาจในทางตอนใต้ของแม่น้ำเจ้าพระยาเข้าไปอยู่ในพื้นที่ทางตอนเหนือของแหลมมลายู (Nik Mohamed อ้างใน Alias Mohamed 1977). อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ดังกล่าวได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการปกครอง เมื่อ Long Muhammad ได้ดำรงตำแหน่งเป็นสุลต่าน Muhammad ที่ 1 เมื่อปี 1800/1801. ท่านได้ส่ง Pak Wan Mahmud ซึ่งดำรงตำแหน่ง ทูต เพื่อเข้าพบพระมหากษัตริย์สยาม สัญญาลักษณ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันโดยท่านซุลต่านมูฮัมหมัดได้ทรงมอบดอกไม้ทองให้แก่สยามในทุกๆ สามปี (Cetera Kelantan อ้างใน Alias Muhammad, 1977: 24).

ในปี 1832 ซุลต่านได้ส่งทูตไปยัง Ligor (นครศรีธรรมราช) และจาก Ligor (นครศรีธรรมราช) สู่กรุงเทพเพื่อเข้าพบพระมหากษัตริย์เมืองสยามเนื่องจากกังวลต่อ การคุกคาม จากตรังกานูที่ได้รวมกำลังกับปัตตานี หลังจากนั้นฝ่ายทูตได้นำดอกไม้ทองไปถวายพระมหากษัตริย์สยามทุกๆ สามปี เพื่อแสดงถึงความขอบคุณที่สยามให้ความช่วยเหลือในการรักษาความสงบจากศัตรูภายนอก (Saad Shukri อ้างใน Alias Muhammad, 1977; 24). ความมั่นคงในอิทธิพลของสยามสามารถดูได้จากการที่พระมหากษัตริย์สยามได้ให้โอกาสแก่ Long Senik Mulut Merah (ปากแดง) ดำรงตำแหน่งเป็นราชารัฐกลันตันในปี 1837 โดยพระราชทานนามว่า Sultan Muhammad II (ซุลต่านมูฮัมหมัด ที่ 2) เมื่อซุลต่านมูฮัมหมัด 1 ทรงสวรรคต ในปี 1835 (Alias Muhammad, 1977: 15) แต่ประวัติที่ชัดเจนเมื่อปลายทศวรรษที่ 18 คือสยามได้ปกครองรัฐกลันตัน และเมื่อปี ค.ศ 1909 รัฐกลันตัน รวมทั้ง รัฐเคดาห์ รัฐเปอร์ลิส และรัฐตรังกานูได้ตกอยู่ในมือของอังกฤษในสนธิสัญญา Anglo-Siamese (Alias Muhammad, ไม่ปรากฏปี: 2).

สนธิสัญญาสยาม-อังกฤษในปี 1909 พบว่ารัฐบาลสยามได้เห็นความชอบสิทธิต่างๆ ในรัฐกลันตันต่ออังกฤษ ตามสนธิสัญญาฉบับดังกล่าวทำให้รัฐกลันตันได้สูญเสียความเป็นเอกราชตามที่ได้ระบุในหนังสือประวัติศาสตร์กลันตัน (Alias Muhammad ไม่ปรากฏปี: 18) คือ ในสมัยของรัฐกลันตันที่เคย มีความสัมพันธ์อันดี กับสยาม ก็จะมีประชากรประมาณ 15,000 คน

ที่ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานพักอาศัยอยู่ทางตอนเหนือของแม่น้ำตาไกโป แต่เนื่องจาก สนธิสัญญา ระหว่างรัฐบาลสยามกับรัฐบาลอังกฤษเกี่ยวกับการมอบรัฐกลันตัน รัฐเคดาห์ และรัฐตรังกานู นั้น รัฐบาลสยามไม่ได้ระบุอย่างชัดเจนว่าแม่น้ำตาบา (ตาไกโป) นั้นเป็นแนวชายแดนกั้น ระหว่างประเทศสยามกับรัฐกลันตัน รวมทั้งได้มอบพื้นที่ที่ Legeh (ระเงะ) ที่อยู่ภายใต้การดูแลของสยามให้กับกลันตัน คือทางตอนใต้ของรัฐกลันตัน และส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ใต้ อาณานิคมของ Reman (รามัน) ที่อยู่ภายใต้การดูแลของสยามให้แก่รัฐเปรัก” Golomb (1976: 15), ได้ประมาณการว่าจากประชากรชาวกลันตัน คือชนกลุ่มน้อยชาวไทยจำนวน 1% ของ ประชากรทั้งหมด 700,000 คน นอกจากนี้ท่านก็ได้ประมาณการว่าจาก 29 หมู่บ้านของ ประชากรไทยที่กลันตันนั้นได้ขยายเป็น 250 หลังคาเรือน รวมถึงหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ติดกับ ชายแดนรัฐตรังกานูและอีกแห่งหนึ่งคือในเขตนราธิวาส ผมคิดว่าหมู่บ้านดังกล่าวคือ บุกิตยง (Bukit Yong/Tok Chek (Tok Motong)) ในเวลานี้เหลือแค่สองหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ในรัฐตรังกานู นั่นคือ บุกิตกีอูวัง Bukit Keluang (Pok/Pak Kiang) และ บาตูบาตา (Batu Bala) หลังจากนั้น Golomb ได้กล่าวว่ามีวัดไทยจำนวน 20 วัดใน 14 หมู่บ้านของคนไทย และ 3 วัดในหมู่บ้านของ คนจีน (Golomb 1976: 19). พวกเขาเหล่านั้นได้อาศัยอยู่ที่หมู่บ้าน Tenong, Kulim และ Malai. แต่ตอนที่ผมเป็นพระอยู่ที่นั่นในระยะเวลา 4 เดือนที่วัด Wat Cheng Buddhavas กลันตัน พบว่า แค่สองวัดเท่านั้นที่ได้สร้างในหมู่บ้านคนจีน นั่นคือหมู่บ้าน Tenong และ Wakaf Bharu (Kulim) ผมได้ตัดหมู่บ้าน Balai ออก เนื่องจากหมู่บ้านดังกล่าวเป็นชนชาวไทยส่วนใหญ่ที่ได้ สร้างวัดขึ้นมาด้วยความร่วมมือของคนจีน

ก่อนคริสต์ศักราช 1990 ได้ปรากฏวัดแค่ 19 วัดเท่านั้น ที่หมู่บ้าน Malai มีการสร้างวัด 2 วัด และหนึ่งในนั้นก็ไม่ได้ใช้การแล้วจนกระทั่งปี 1990 ได้มีการซ่อมแซมขึ้นมาใหม่ วัด ดังกล่าวได้ชื่อว่า วัดโพธิญาณพุทธธรรม “Wat Photikyan Phut Thak Tham” (Wat Tai Teen/Biara Hilir). ความเป็นอยู่ของคนไทยส่วนใหญ่ ที่กลันตันจะรวมตัวอยู่ที่เมืองตุมปัต (Tumpat) ตลอดแนวชายแดน

3.2.2 เริ่มแรกชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในรัฐกลันตัน

เริ่มแรกของชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยกลันตันไม่ปรากฏแน่นอน คำถามมีอยู่ว่า ใครคือ คนไทยคนแรกที่ได้มาตั้งถิ่นฐาน และเขาได้เข้ามาอย่างไรนั้นเป็นที่สนใจของผู้คน จากหลาย หลักฐานที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นไม่มีฉบับใดที่ให้คำตอบที่ชัดเจน ชาติพันธุ์ไทยไม่เหมือนชาติ พันธุ์จีน ไม่ค่อยเป็นที่สนใจเหมือนยุคการย้ายถิ่นในทศวรรษที่ 18 และ 19 เนื่องจากชนไทย ดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ เหมือนชาวจีน เช่น การขุดทอง การค้าขายและทำ

ธุรกิจ การกล่าวถึงดังกล่าวจากงานเขียนของ Louis Golomb (1976: 15 & 16). ท่านได้ใช้การศึกษาแบบอักษรศาสตร์ เพื่อสำรวจการเริ่มต้นของชาติพันธุ์ชาวไทยที่ กลันตัน ท่านได้กล่าวว่า ความหนาแน่นของชนชาวไทยกับภาษาพูด สำเนียง Tumpat-Tak Bai ได้บ่งบอกถึงแหล่งที่มาจากถิ่นเดียวกัน จากเหตุผลดังกล่าวนี้ Golomb สรุปว่าประชาชนชาวไทยกลันตันส่วนใหญ่ทั้งหมดมาจากถิ่นตากใบ ยกเว้น 3 หมู่บ้านไทย กลันตัน ที่ได้ใช้ภาษาที่ผสมผสาน สำเนียงท้องถิ่น หมู่บ้านดังกล่าวรวมถึงสองหมู่บ้านแนวชายฝั่งสู่ตรังกานู ผมคิดว่านั้นคือ Balai และ Semerak ที่ใช้ภาษาพูดที่แตกต่างกันในน้ำเสียงหากเทียบกับสำเนียง Tumpat-Tak Bai ความแตกต่างในสำเนียงพูดของคนที่ตั้งถิ่นฐานตามชายฝั่งที่บ่งบอกถึงการอพยพย้ายถิ่นจากชายฝั่งทางตอนเหนือของไทย แท้จริงนั้นสำเนียง Thai Kelantan ไม่ได้บ่งบอกว่ามาจากตากใบทั้งหมด แต่ได้รวมถึงเขตราวิวาสทั้งหมด นอกจากนี้ Golomb ได้กล่าวว่า penduduk asal ผู้อยู่อาศัยดั้งเดิมคือกลุ่มเขาวชนที่เป็นที่รู้จักในนาม “nakleng” “นักลอง” ที่กำลังหาแหล่งพักอาศัยใหม่ ในกลุ่มดังกล่าวพบว่ามีกลุ่มเล่นมโนราห์รวมอยู่ด้วย ทุกท้องถิ่นที่พวกเขาได้เข้าไปก็จะมีการแสดงมโนราห์ให้ประชาชนดู งานวิจัยนี้ได้สรุปเหมือนกับงานวิจัยของ Mohamed Yusoff (1993: 19)

ที่หมู่บ้าน Aril, เมืองขึ้นของ Kota Bharu เขาได้กล่าวว่า Aril ดั้งเดิมเป็นถิ่นที่พักอาศัยของคนมลายูและต่อมาได้กลายเป็นป่าเพราะมีหมู่ป่าที่เข้ามาทำร้ายข้าวของ ผลผลิตทางการเกษตรของชาวบ้าน หลังจากนั้นกลุ่มนักลองดังกล่าวได้ผ่านมายังท้องถิ่นนั้นพอดีทำให้ผู้ใหญ่บ้านที่นั่นเสนอให้กลุ่มดังกล่าวทำการบุกเบิกหมู่บ้านใหม่และให้ชื่อว่า หมู่บ้านไทยที่ Aril ช่วงที่เขียนเกี่ยวกับการโน้มน้าวของสยามและศาสนาพุทธต่อความเชื่อของคนมลายูที่กลันตัน Mohamed Yusoff (1996: 24) กล่าวว่า หลายหมู่บ้านสยามที่กลันตันนั้นได้สร้างมาในอดีตประมาณร้อยกว่าปีที่ผ่านมา หากดูจากประวัติศาสตร์ด้านเวลาแล้ว นักวิจัยก่อนหน้านี้ได้ประมาณการว่า หมู่บ้านไทย ได้ถูกสร้างขึ้นเกินกว่าร้อยปีที่แล้ว ส่วนนักวิจัยคนอื่นได้ประมาณการว่าเกินกว่าสองร้อยปี Wang Gungwu (ใน Winzeler, 1985) ได้กล่าวว่า ในปลายทศวรรษที่ 18 ได้มีหนุ่มชาวจีนที่ได้แต่งงานกับสาวไทย แต่เสียชีวิต ต่อมาเขาได้ถอนคำพูดว่าสาวคนดังกล่าวไม่ใช่สาวไทยแท้ แต่เขาได้นำมาจากที่อื่น การศึกษาแบบอักษรศาสตร์ และเคยใช้โดย Winzeler (1985). เขาได้กล่าวเกี่ยวกับการเป็นอยู่ของชาวไทยกลันตันดั้งเดิมว่า พวกเขาเหล่านั้นได้ตั้งถิ่นฐานตลอดแนวชายแดนที่ได้อาศัยโดยประชาชน pra-modern Thai ในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย มีหลักฐานที่บ่งบอกว่าเกือบทุกคนที่อาศัยที่นั่นเป็นคนไทย (ยกเว้นบางหมู่บ้านที่อยู่ทางตะวันออกที่ไกลจากกลันตัน) มีความสัมพันธ์กับแหลมที่ติดกับอาณาเขต

ชายแดนเขตนราธิวาส และเป็นไปได้ที่ว่าทั้งหมดนั้นเป็นชนมลายูดั้งเดิมที่มีสำเนียงที่แตกต่าง เช่นอำเภอดากใบในจังหวัดนราธิวาสที่มีสำเนียงน้ำเสียงที่แตกต่างกับภาษาไทยของภาคใต้อื่นๆ ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ที่พูดสำเนียงดากใบเป็นเจ้าของผู้อาศัยดั้งเดิมแต่เป็นไปได้ที่มาจากต้นตระกูลที่อพยพมาและรวมอยู่กับชุมชนที่อาศัยอยู่เดิม ข้อมูลบางแหล่งได้กล่าวว่าการตั้งถิ่นฐานของคนไทยในอดีตนั้นเป็นการตั้งถิ่นฐานปกติทั่วไป หากดั้งเดิมเป็นคนกลันตันหรือดากใบนั้นไม่มีหลักฐานที่แน่ชัด ประวัติศาสตร์ที่ได้บันทึกสมัยนั้นก็มีน้อยมาก อีกอย่างเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรวมกลุ่มของชาติพันธุ์ในอดีตในทศวรรษที่ 19 และ 20 ต่อการขยายอาณาเขตของไทยและการรวมท้องถิ่นดังกล่าวเข้าด้วยกัน ตามประวัติศาสตร์ ก่อนหน้านี้ในทศวรรษที่ 19 รัฐบาลไทยได้เป็นผู้ครอบครอง กลันตันและรัฐทางตะวันออกของมลายู ยกเว้นปัตตานีที่สมัยนั้นยังเป็นรัฐของมลายู (Winzeler 1985: 68).

ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการมอบสิทธิให้กรุงเทพ ยกเว้นการมอบปัตตานีให้แก่อังกฤษในปี 1909 ซึ่งในตอนนั้นคนไทยได้ตั้งถิ่นฐานมานานแล้ว แต่ปัญหาว่าการตั้งถิ่นฐานดังกล่าวนั้นเป็นการมีส่วนร่วมของรัฐบาลไทยหรือไม่ Graham (อ้างใน Winzeler) ได้ทำการศึกษาใหม่เกี่ยวกับคนไทยซึ่งพบว่าบางข้อมูลมีความผิดพลาด เขาได้กล่าวว่า มี 2 หมู่บ้าน (ไม่ได้รู้จักชื่อ) แต่คงมีความเกี่ยวข้องกับการฝ่าฝืนกฎของไทยเมื่อ 60 ปีก่อนหน้านี้ (ราวๆ ปี 1840) แต่ประชาชนคนไทยดังกล่าวที่ฝ่าฝืนกฎไม่ก็คน ในที่นี้ไม่มีหลักฐานปรากฏชัดว่าเป็นนโยบายรัฐบาลไทยที่มีการสนับสนุนให้ประชาชนของเขาอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว หรือว่าเป็นการอพยพโดยการสมัครใจของประชาชนเอง Mohamed Yusoff (1993: 18) ได้กล่าวว่า การรวมกลุ่มก่อตั้งหมู่บ้านไทยในกลันตันนั้นไม่มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาลไทย ถึงแม้ไทยเองมีความต้องการสูงต่อรัฐมลายู แต่มันไม่ใช่จุดประสงค์ที่จะสร้างเป็นเมืองของไทย เนื่องจากเป้าหมายดังกล่าวเป็นการขวางทางของพม่าและอังกฤษ ดังนั้นไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดที่บ่งบอกว่าหมู่บ้านไทยได้สร้างขึ้นด้วยนโยบายของกรุงเทพ (Kershaw อ้างใน Mohamed Yusoff, 1993: 18). ปัญหาที่สองเกี่ยวกับจำนวนประชากรไทยในกลันตันในยุคก่อนและหลังจากที่ได้อยู่ภายใต้ความดูแลของอังกฤษในปี 1909. งานเขียนในปี 1907, Graham (อ้างใน Winzeler) ได้ทำการคาดการณ์ว่าจำนวนประชากรไทยจำนวน 15,000 คน และเน้นหนักที่ประชาชนที่อาศัยอยู่ตลอดแนวชายฝั่ง หากการคาดการณ์นี้ถูกต้องแสดงว่าประชากรไทยได้ลดลงจากเดิมในจำนวนเกินกว่าหนึ่งครึ่งของประชากรและลดลงเป็นหนึ่งส่วนสี่จากการคาดการณ์จำนวนประชากรปัจจุบันที่เกินกว่าสองเท่าของจำนวน 300,000 คนที่ได้กล่าวไว้ นอกจากนั้น Graham ก็ได้บันทึกว่ามีวัดไทยเกินกว่า 40 แห่ง แต่ตอนนี้เหลือแค่ครึ่งหนึ่ง การ

ลดลงของประชากรไทยกลันตันครั้งยิ่งใหญ่เมื่อปี 1911 มีน้อยกว่า 5,000 คนที่ได้บันทึกในประวัติศาสตร์ สาเหตุการลดลงครั้งใหญ่นี้เนื่องจากพวกเขาได้ทิ้ง(จาก) กลันตัน เมื่อกรุงเทพได้มอบกลันตันให้กับอังกฤษ จากคำกล่าวของ Graham การบันทึกก่อนที่ไทยจะมอบกลันตันให้อังกฤษนั้น คนไทยได้อยู่ด้วยความอยู่เย็นเป็นสุข แต่อย่างไรก็ตามไม่มีหลักฐานที่แน่ชัดที่แสดงถึงการมีความคิดที่จะออกจากรัฐดังกล่าว หรือเนื่องจากสาเหตุที่ไม่พอใจที่ได้อยู่ภายใต้การควบคุมของอังกฤษ มีความเป็นไปได้ที่ Graham ได้รวมจำนวนชาติพันธุ์ไทยไว้ที่ประเทศไทยเมื่อมีการแบ่งเขตแนวชายแดนระหว่างประเทศไทยกับรัฐกลันตัน เมื่อปี ค.ศ 1909

3.3 สภาพปัจจุบันชาวมลายูเชื้อสายไทยในอำเภอคุมปัต รัฐกลันตัน

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และคำบอกเล่าของชาวมลายูเชื้อสายไทยในอำเภอดมปัต มีชาวมลายูเชื้อสายไทยตั้งฐานอาศัยอยู่ในรัฐกลันตันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 400 ปี ตั้งแต่แผ่นดินของสมเด็จพระมหาธรรมราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา หรือหลักฐานจากสิ่งปลูกสร้างของวัดพิบูลทองวราราม บ้านบ่อเสม็ด อำเภอดมปัต ชาวมลายูเชื้อสายไทยอาศัยอยู่กระจัดกระจายตามหมู่บ้านต่างๆในอำเภอดมปัต คนเหล่านี้ได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในดินแดนแห่งนี้มานานและอยู่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน ชาวมลายูเชื้อสายไทยในอำเภอดมปัตมีประมาณ 6535 คน ชาวมลายูเชื้อสายไทยอาศัยอยู่ใน 13 หมู่บ้าน มี 12 วัด และ 7 โรงเรียนสอนภาษาไทย (ยอดชาจันทร์, 25 มีนาคม พ.ศ. 2551)

รัฐกลันตันมีประชากรร้อยละ 93.1 เป็นชาวมลายูเชื้อสายมลายู 5.2 ชาวมลายูเชื้อสายจีน 0.7 ชาวมลายูเชื้อสายอินเดีย ที่เหลือร้อยละ 1 เชื้อชาติอื่นๆ ร่วมในนั้นคนมลายูเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธ รัฐกลันตันอยู่ภายใต้การบริหารของพรรคการเมืองอิสลาม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ (Jajahan) คือ อำเภอโกตาบารู (Kota Bharu) ซึ่งเป็นเมืองหลวงของรัฐ อำเภอดมปัต (Tumpat) อำเภอปาเสมัส (Pasir Mas) อำเภอปาเต๊ะ (Pasir Puteh) อำเภอดานะเมอเร (Tanah Merah) อำเภอมาจิง (Machang) อำเภอ บาจา (Bachok) อำเภอกัวลาไกร (Kuala Krai) อำเภอเจลี (Jeli) และอำเภอกัวมูซัง (Gua Musang) (Pejabat Negeri Kelantan, 26 มีนาคม 2551)

อำเภอดมปัต (Jajahan Tumpat) แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 6 ตำบล (Daerah) คือ (1) ตำบลบุโนหัน แต่ชาวมลายูเชื้อสายไทยเรียกว่า ตำบลโย (2) ตำบลเปกกาลัน (3) ตำบลดีอีอ็อก (บ่อเสม็ด) (4) ตำบลราคัน (5) ตำบลจาบังเอ็มปัต (6) ตำบลวาก์ฟาร์รัฐ อำเภอดมปัตเป็นศูนย์รวมของชาวมลายูเชื้อสายไทยที่ใหญ่ที่สุดในรัฐกลันตัน มีคนไทยอาศัยอยู่อย่างหนาแน่นถึง 38 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือนถึง 1,440 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรประมาณ

6,535 คน มีหมู่บ้านใหญ่ๆ 13 หมู่บ้าน (Pejabat Jajahan Tumpat, 25 มีนาคม 2551) คือ (1) บ้านป่อเสม็ด (Kampung Terbak) (2) บ้านลำจิ (Kampung Gelam Kechik) (3) บ้านเขาดิน (Kampung Bukit Tanah) (4) บ้านใน (Kampung Dalam) (5) บ้านโคกสยา (Kampung Kok Seraya) (6) บ้านมะโย (Kampung Binjil) (7) บ้านทรายขาว (Kampung Pasir Putih) (8) บ้านยะหรง (Kampung Chenerung) (9) บ้านบังหยัง (Kampung Kubang Panjang) (10) บ้านยุงเกา (Kampung Jubakar) (11) บ้านปึกกล้า (Kampung Kubang Bemban) (12) บ้านบางตะหวา (Kampung Mentua) และ (13) บ้านยามู (Kampung Jambu)

ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักมาแต่ดั้งเดิม โดยปลูกพืชผักผลไม้และใบยาสูบ ทำนา เลี้ยงสัตว์ และทำการประมงชายฝั่ง และประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยส่วนน้อยรับราชการ เช่น ครู ทหาร ตำรวจ และประกอบวิชาชีพอื่น ๆ เช่น ทนายความ แพทย์ นอกจากนั้น ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยรุ่นใหม่ในรัฐกลันตันซึ่งได้รับการศึกษาดี้มักจะเดินทางไปทำงานนอกรัฐกลันตันซึ่งมีโอกาที่จะหางานได้ดีกว่าและมีรายได้มากกว่า

ชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยในรัฐกลันตันยังคงมีความศรัทธาในพุทธศาสนาอย่างเคร่งครัดยึดถือวันสำคัญทางศาสนาเช่นเดียวกับในประเทศไทย มีการบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องแต่ละชุมชนจะมีวัดเป็นที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา รวมทั้งประชาชนได้อาศัยประโยชน์ด้านต่าง ๆ ด้วยแต่ปัญหาในปัจจุบันคือ มีชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยน้อยที่จะบวชอยู่ในบวรพุทธศาสนา ทำให้บางวัดแทบไม่มีพระภิกษุประจำจนเป็นวัดร้าง โดยเฉพาะในฟูดออกพรรษา บางวัดไม่มีพระภิกษุไปประจำอยู่เลยซึ่งพระภิกษุที่เป็นสังฆาธิการชั้นผู้ใหญ่/เจ้าคณะอำเภอ หรือเจ้าคณะรัฐ จำต้องส่งพระจากวัดที่มีพระมาก ไปประจำอยู่เพื่อดูแลและให้พุทธศาสนิกชนได้มีโอกาสได้ทำบุญในวันพระ หรือวันสำคัญทางพุทธศาสนาบางครั้งองนิมนต์พระภิกษุจากประเทศไทยไปอยู่เพื่อช่วยดูแลและโปรดญาติโยม ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งกฎหมายของมาเลเซียไม่อนุญาตให้ข้าราชการลาอุปสมบท (พระครูวิเทศธรรมนาถ (ทิศัย อุทิศสัมโม), 24 มีนาคม พ.ศ. 2551)

ดังคำพังเพยที่ว่า “มีวัดอยู่ที่ไหน มีคนไทยอยู่ที่นั่น” วัดจึงเป็นดินแดนแห่งเดียวที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ของไทยไว้ได้อย่างมั่นคง มีโรงเรียนสอนภาษาไทย มีการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีแบบวัฒนธรรมไทยอย่างพร้อมสรรพ สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในบริเวณวัด ล้วนมีลักษณะเช่นเดียวกับเมืองไทย ทั้งในด้านศิลปกรรม การก่อสร้าง การจัดบริเวณวัด การปฏิบัติศาสนกิจของพระสงฆ์และประชาชน ที่สำคัญที่สุดยังคงรักษาไว้ซึ่งภาษาไทย ทั้ง

การพูด อ่าน เขียน นอกจากนี้ รัฐบาลมาเลเซียไม่ว่าเป็นรัฐบาลสหพันธ์หรือรัฐบาลรัฐ ไม่ห้ามชาวมาเลเซียเชื้อสายไทยใช้วัดเป็นโรงเรียนสอนภาษาไทยและพุทธศาสนา วัดจึงยังคงเป็นเอกลักษณ์ของชนเผ่าไทยในประเทศมาเลเซีย จึงกล่าวได้ว่าวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของความเป็นไทยอย่างแท้จริง (วัดไทยในรัฐกลันตันมาเลเซีย: 15)

การปกครองคณะสงฆ์ในรัฐกลันตันนั้น อยู่ภายใต้การปกครองของคณะสงฆ์ไทย คือ มหาเถรสมาคม และสำนักพุทธศาสนาแห่งชาติ การแต่งตั้งเจ้าคณะรัฐ เจ้าคณะอำเภอ และเจ้าคณะตำบลตลอดจนการแต่งตั้งและเลื่อนสมณศักดิ์ของพระภิกษุในรัฐกลันตันนั้นอยู่ใต้การพิจารณาของมหาเถรสมาคม และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเช่นเดียวกับคณะสงฆ์ไทย

ในรัฐกลันตันมีวัดไทยจำนวนทั้งสิ้น 20 วัด ในบรรดาวัดไทยเหล่านี้ มีการจัดตั้งมูลนิธิ การเรียนการสอนภาษาไทย มีโรงเรียนสอนภาษาไทยจำนวน 13 แห่ง และมีนักเรียนมาเลเซียเชื้อสายไทยทั้งสิ้นกว่า 600 คน วัดไทยและสำนักสงฆ์ในรัฐกลันตันเปิดสอนภาษาไทยให้แก่ลูกหลานคนมาเลย์เชื้อไทยเฉพาะวันสุกัรและวันเสาร์ ซึ่งเป็นวันหยุดราชการและโรงเรียนในรัฐกลันตัน การสอนภาษาไทยแบ่งเป็น 5 ชั้น คือ ชั้นประถมศึกษา (อนุบาล) ชั้นประถม 1 ชั้นประถม 2 ชั้นประถม 3 และชั้นประถม 4 โดยเปิดสอนวิชาภาษาไทย วิชาธรรมศึกษา (พุทธประวัติ ชั้นตรี-โท-เอก ธรรมวิภาค ชั้นตรี-โท-เอก และเบญจศีลเบญจธรรม) วิชาคณิตศาสตร์ วิชา สปช. และวิชาประวัติศาสตร์ นอกจากนี้ บางวัดได้จัดให้มีกิจกรรมอื่นเพิ่มเติม เช่น วิชา นาฏศิลป์ไทย และดนตรีสากล

บทที่ 4

ภาษามลายูและผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทย

4.1 บทบาทของภาษามลายูในชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทย

4.1.2 ภาษาและวัด

ชาวมลายูเชื้อสายไทยคงมีความศรัทธาในพุทธศาสนาโดยเคร่งครัด ยึดถือวันสำคัญทางศาสนาเช่นเดียวกับในประเทศไทย มีการบำรุงพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง แต่ละชุมชนจะมีวัดเป็นที่ใช้ประกอบทางศาสนา รวมทั้งประชาชนได้อาศัยใช้ประโยชน์ด้านต่างๆ นอกจากชุมชนสยามแล้ว ยังมีกลุ่มชาวจีนและอินเดียที่นับถือศาสนาพุทธที่มากرابไหว้และได้ทำบุญช่วยเหลือวัดไทยซึ่งทำให้วัดไทยมีการพัฒนามากยิ่งขึ้นโดยมีสิ่งปลูกสร้างมากมายพร้อมทั้งพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลกด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “พุทธศาสนาและวัดสำหรับชาวสยามหรือชาวมลายูเชื้อสายไทยเป็นศูนย์รวมทางจิตใจ ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม” ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ถึงเชื้อสายไทยอย่างแท้จริง

วัดเป็นเอกลักษณ์ของชาวมลายูเชื้อสายไทยที่อาศัยอยู่ในอำเภอชุมปัด รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ซึ่งตรงกับคำพังเพยที่ว่า “ มีวัดอยู่ที่ไหน ที่นั้นจะต้องมีคนไทย ” วัดในรัฐกลันตัน มีจำนวน 20 วัด และ 4 สำนักสงฆ์ ส่วนในอำเภอชุมปัดนั้น มีเพียง 13 วัดเท่านั้น จะเห็นได้ว่าชาวมลายูเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธโดยส่วนใหญ่แล้วได้รวมตัวกันในอาณาบริเวณดังกล่าว ในปัจจุบันนี้ วัดและศาสนาพุทธอยู่ในภาวะวิกฤต ดังที่ผู้วิจัยได้สังเกตและตั้งคำถามจากหลาย ๆ วัดที่มีอยู่ในอำเภอชุมปัด คนมลายูเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธมีจำนวนน้อยมากที่จะเป็นพระ หรือสามเณร ซึ่งเป็นเหตุให้จำนวนพระที่มีอยู่ในบางวัดในอำเภอชุมปัดนั้นมีจำนวนน้อยมากคือเพียงแค่ 2 รูปเท่านั้น และพระหรือสามเณรดังกล่าว ไม่ใช่ดั้งเดิมจากมาเลเซีย แต่จะมาจากประเทศไทย ปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสภาวะทางเศรษฐกิจของมาเลเซียที่มีการขยายตัวและความเจริญมากขึ้นซึ่งทำให้ประชาชนมีโอกาสมหาศาลทำได้มากยิ่งขึ้นและอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครันและดึงดูดความสนใจโดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนหรือคนยุคใหม่ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทัศนคติของชาวมลายูเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนซึ่งไม่ค่อยจะให้ความสำคัญต่อศาสนาพุทธมากเท่าที่ควร ปัญหาเหล่านี้ได้เพิ่มทวีคูณมากขึ้นในเมื่อกฎหมาย

รัฐธรรมนูญของประเทศมาเลเซียไม่อนุญาตให้ข้าราชการหยุดหรือลางานเพื่อไปทำพิธีบวงสรวงและอื่น ๆ เป็นต้น

ในสังคมชาวสยามส่วนใหญ่แล้วจะใช้ภาษาในการสนทนาเป็นภาษาที่หนึ่ง คือภาษาไทย สำเนียงตากใบ (เง๊ะเห) ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากภาษาดังกล่าวแล้ว ประชาชนชาวสยามก็จะใช้ภาษาที่สองในการสนทนา นั่นคือภาษามลายู สำเนียงกลันตัน ภาษามลายูทางการ ภาษาจีนฮกเกี้ยน และภาษาไทยกลาง เป็นต้น

ภาษาที่ใช้ในการเทศน์นั้น พระแต่ละรูปจะมีวิธีการเทศน์โดยใช้ภาษาที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไปซึ่งขึ้นอยู่กับประชาชนที่มาฟัง อาทิ ถ้าหากว่าผู้ที่มาฟังนั้นส่วนใหญ่เป็นคนสยาม พระก็จะเทศน์ในภาษาไทย ซึ่งพระก็จะใช้ภาษาไทยสำเนียงตากใบหรือเง๊ะเหนั่นเอง นอกจากนั้นแล้ว ถ้าหากว่าผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นประชาชนคนจีน พระก็จะใช้ภาษาจีนผสมกับภาษาไทยบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ทางพระพุทธศาสนาหรือหลักคำสอนที่จำเป็นจะต้องใช้ศัพท์ทางการที่มีอยู่ในตำราเพื่อประชาชนจะได้เข้าใจในบทธรรมะไปในทิศทางเดียวกัน แต่เมื่อประชาชนที่มาฟังธรรมะที่วัดมาจากหลากหลายชนเผ่า คือคนจีนและคนสยามแล้ว พระจะเทศน์โดยใช้ภาษาจีนฮกเกี้ยนภาษาไทย และภาษามลายูปะปนกันไป

ในบางครั้ง พระได้รับเชิญเพื่อเทศน์ในเขตพื้นที่ต่างเมือง หรือนอกรัฐกลันตัน ภาษาที่ใช้ในการเทศน์นั้นก็ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป เมื่อประชาชนที่ผู้ฟังนั้นเป็นคนจีน คนสยาม คนอินเดีย และอื่น ๆ พระก็จะใช้ภาษากลางคือภาษาประจำชาติของมาเลเซีย กล่าวคือภาษามลายูหรือภาษามลายูนั่นเอง ถึงแม้ว่าในบางครั้งก็จะมีปะปนกันบ้างก็เพื่อให้ประชาชนที่มาฟังการเทศน์นั้นมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น สาเหตุที่พระได้ใช้วิธีการดังกล่าวนั้นก็เพราะว่าเพื่อให้ประชาชนที่มาฟังการเทศน์ของพระนั้นมีความเข้าใจในหลักการศาสนาหรือธรรมะทางพระพุทธศาสนาได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น พร้อมกันนั้น พระจะต้องใช้ภาษาในการเป็นสื่อกลางเพื่อให้ผู้ที่มาฟังการเทศน์นั้นมีความเข้าใจตรงกัน โดยที่พระจะใช้ภาษามลายู สำเนียงกลันตัน แต่ในบางศัพท์ก็เป็นการยากที่ทดแทนด้วยภาษามลายูได้ โดยเฉพาะคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับหลักการทางพระพุทธศาสนาหรือหลักการสอนในศาสนาพุทธนั่นเอง ดังนั้น พระจึงจำเป็นต้องภาษาดั้งเดิมของคำศัพท์นั้น ๆ นั่นก็คือภาษาไทย อย่างไรก็ตามประชาชนชาวสยามและประชาชนชาวจีนที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตันสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษามลายู สำเนียงกลันตันได้เป็นอย่างดี

4.1.2 ภาษาและชุมชน

ประชากรหรือประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน โดยส่วนใหญ่แล้วจะประกอบอาชีพเกษตรกรรม ถึงแม้ว่าจะมีบ้างที่ทำการค้าขายหรือเป็นข้าราชการ แต่มีจำนวนที่น้อยมาก ประชาชนเหล่านั้นจะสร้างบ้านที่อยู่อาศัยตามบริเวณรอบ ๆ วัดและอยู่ใกล้ ๆ กับแม่น้ำลำธาร เนื่องจากในสมัยก่อนนั้นเครื่องมือสื่อสารไม่ได้ทันสมัยเหมือนกับในสมัยปัจจุบันนี้ ถนนหนทางไม่สะดวกสบายเหมือนกับในปัจจุบันซึ่งคนในสมัยก่อนส่วนใหญ่แล้วจะใช้แม่น้ำลำธารไว้ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับคนภายนอก ส่วนศิลปะในการสร้างบ้านที่อยู่อาศัยนั้นก็มีความคล้ายคลึงกับศิลปะในการสร้างบ้านของคนไทยทางภาคใต้ของไทย โดยทั่วไปประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวจะปลูกผักสวนครัวซึ่งจะมีรายได้พอประมาณในการที่จะเลี้ยงชีพหรือหารายได้เพื่อจุนเจือหรือเก็บไว้ใช้จ่ายในครัวเรือน ซึ่งทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนสยามโดยส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ในรูปแบบที่พอเพียงเพราะว่าประชาชนเหล่านี้รู้ดีว่าควรจะดำเนินการกับชีวิตอย่างไรเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ที่อาศัยอยู่

ชาวสยามหรือชาวมลายูเชื้อสายไทยที่นับถือศาสนาพุทธที่อาศัยอยู่ในอำเภอคุมปัดนั้นเป็นประชาชนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาได้หลาย ๆ ภาษา ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้จะเห็นได้ว่าภาษาที่ใช้ในการสื่อสารมีทั้งหมด 6 ภาษาที่ใช้ในการสนทนาในชีวิตประจำวัน กล่าวคือภาษาไทยสำเนียงตากใบ (เจ๊ะเห) ซึ่งเป็นภาษาแม่ ภาษาไทยกลาง ภาษามลายูสำเนียงกลันตัน ภาษามลายูกลาง ภาษาจีนฮกเกี้ยน และภาษาอังกฤษ

ประชาชนชาวสยามส่วนใหญ่แล้วจะใช้ภาษาไทยสำเนียงตากใบ (เจ๊ะเห) ในการสนทนาทุกสถานการณ์ในหมู่ชาวสยามด้วยกันที่อาศัยอยู่ในอำเภอคุมปัด หรือที่อาศัยอยู่ในทางภาคใต้ของประเทศไทย เนื่องจากชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตันยังมีญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ในทางภาคใต้ของประเทศไทย ซึ่งถือว่าภาษาดังกล่าวยังมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนทนาหรือสื่อสารระหว่างทั้งสองประเทศ สำหรับผู้นำท้องถิ่นก็ได้ใช้ภาษาไทยสำเนียงตากใบ (เจ๊ะเห) ในการประชุมต่าง ๆ ในชุมชนที่มีประชาชน 100% เป็นชาวสยาม ส่วนในชุมชนใดที่มีประชาชนปะปนกันก็จะใช้ภาษาในการสื่อสารที่ปะปนกันไปเช่นกัน พร้อมกันนั้นภาษาไทยกลางก็จะมีการใช้อยู่บ้าง แต่โดยทั่วไปแล้วจะใช้ภาษาไทยกลางก็ต่อเมื่อประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเขตชุมชนที่แตกต่างกัน หรือในรัฐที่ต่างกัน ดังเช่น คณะวิจัย พระ ผู้นำชุมชน หรือประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตันจะใช้ภาษากลางในการสื่อสารกับคณะวิจัย ส่วนการเขียนนั้นก็จะใช้ภาษาไทยกลางในการสื่อสารหรือให้ข้อมูลข่าวสารพร้อมทั้งภาษามลายู

บางครั้งประชาชนชาวสยามก็สามารถสนทนาในภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษาอังกฤษได้ เช่นเดียวกัน แต่เปอร์เซ็นต์ที่พูดได้มีน้อยมาก ในจำนวนที่พูดได้โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นชาวสยามที่มีการศึกษาในระดับสูงเท่านั้นที่สามารถพูดได้ อาทิ ครู ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐ ส่วนภาษาจีนนั้นจะมีเปอร์เซ็นต์ที่มากกว่าเมื่อเทียบกับภาษาอังกฤษเพราะว่าที่วัดสยาม (ไทย) มีประชาชนชาวจีนเป็นจำนวนมากที่มาสักการบูชาพระพุทธรูปที่วัดสยาม (ไทย) พร้อมทั้งมอบเงินช่วยเหลือให้กับทางวัดอย่างมากจนทำให้ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำเยาวชน จะได้ปรับให้เข้ากับสภาพที่เป็นจริงมากที่สุดเพื่อให้ประชาชนเกิดความศรัทธามากยิ่งขึ้นเพราะสามารถสื่อสารกันได้ถึงแม้ว่าจะต้องปะปนกับภาษามลายูบ้าง

ในรัฐกลันตันมีประชากรมลายูที่อาศัยอยู่เกินกว่า 90% และภาษามลายูเป็นภาษาทางการของประเทศมาเลเซีย ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาษามลายูเป็นภาษาที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศใช้กัน ซึ่งในจำนวนนั้นก็เป็นชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย จะเห็นได้ว่าภาษามลายูจะใช้ได้ในทุกสถานการณ์ ส่วนภาษามลายูสำเนียงกลันตันนั้นจะใช้ในการสื่อสารกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นหรือในรัฐกลันตันเท่านั้น จะเห็นได้ว่าประชาชนชาวสยามสามารถใช้ภาษามลายูสำเนียงกลันตันในการสื่อสารได้ และยังมีประชาชนชาวสยามซึ่งเป็นส่วนน้อยที่ไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษามลายูสำเนียงกลันตันได้ กล่าวคือประชาชนชาวสยามที่มีอายุมากกว่า 60 ปี (คนแก่ หรือคนชรา) ซึ่งเหมือนกับประชาชนชาวมลายูที่อาศัยอยู่ทางภาคใต้ของไทยที่ไม่สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาไทยได้ ส่วนประชาชนรุ่นใหม่โดยส่วนใหญ่แล้วสามารถสื่อสารโดยใช้ภาษามลายูได้ไม่ว่าจะเป็นภาษามลายูสำเนียงกลันตันหรือภาษามลายูกลาง

4.1.3 ภาษา สถานศึกษาและโอกาสในการทำงาน

ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติหรือภาษาทางการที่ใช้ในประเทศมาเลเซีย ประชาชนชาวมลายูจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจกับภาษามลายู ซึ่งเรื่องดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่ชาวมลายูไม่ว่าจะเป็นกลุ่มชนใดก็ตามจะต้องเรียนรู้โดยเฉพาะกับบุคคลที่ต้องการจะทำงานหรือโอกาสในการทำงานในอนาคต ในการเลือกภาษาใดภาษาหนึ่งเพื่อเป็นภาษาประจำชาติและกิจกรรมในการวางแผนทางด้านภาษาได้เกิดขึ้นเนื่องจากความจำเป็นต่อการสร้างชาติและภาษามลายู ซึ่งจะเห็นได้อย่างเด่นชัดในรูปแบบของการวางแผนการศึกษาแห่งชาติดังปรากฏในบันทึกการแถลงการณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ 1956 (รู้จักในนามแถลงการณ์ร่อซัค) โดยพื้นฐานแล้วในแถลงการณ์ร่อซัคนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องมีการก่อตั้งระบบการศึกษาที่มี

เป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการรักษาและอยู่บนพื้นฐานของภาษาแห่งชาติและจะต้องคงรักษาไว้ในการใช้ภาษาและวัฒนธรรมในประเทศนี้

สำหรับชาวสยามที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตันนั้น ประชาชนได้รับศึกษาใน 2 ระบบในเวลาเดียวกัน คือชาวสยามได้เรียนหนังสืออย่างเป็นทางการที่โรงเรียนของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นประถม มัธยมต้น หรือมัธยมปลาย ซึ่งจะใช้ภาษาในการสื่อสารคือภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ส่วนภาษาไทยกลันตันนั้น ชาวสยามจะเรียนที่โรงเรียนที่มีอยู่ตามวัดไทยต่าง ๆ ในอำเภอคุมปีต ซึ่งจะทำให้การเรียนการสอนภาษาไทยในวันหยุดราชการ กล่าวคือวันศุกร์และวันเสาร์ และมีบางรัฐจะหยุดวันเสาร์และวันอาทิตย์ ชาวสยามจะต้องเรียนบันทึกในกิจกรรมการเรียนการสอนใน 1 อาทิตย์ (7 วัน) เพราะ 5 วันแรก จะต้องเตรียมการเรียนการสอนในโรงเรียนของรัฐบาลโดยจะใช้ภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ส่วนวันศุกร์และวันเสาร์นั้นจะเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย ถึงแม้ว่าจะอาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซียก็ตาม แต่ประชาชนเหล่านี้ยังมีจิตสำนึกในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมของบรรพบุรุษ (ปู่ย่าตายาย) โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกี่ยวข้องกับภาษาและวัฒนธรรมไทยโดยรวม

ในปัจจุบัน ชาวคนไทยกำลังประสบกับปัญหาเนื่องจากเยาวชนขาดความรักและความต้องการในการที่จะเรียนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยอาจจะเกิดจากหลาย ๆ ปัจจัย กล่าวคือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจและโอกาสในการทำงานซึ่งเป็นทางเลือกสำหรับเยาวชนไทย เยาวชนเหล่านี้มีความต้องการหรือโน้มเอียงที่จะอ่านหนังสือในภาษามลายูเพราะเยาวชนเหล่านี้ศึกษาเล่าเรียนในภาษามลายู ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับประชาชนมาเลเซียโดยรวมที่มีหลากหลายเผ่าพันธุ์ในการที่จะสมัครงาน โดยเฉพาะในการสมัครเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการ ทุกคนจะต้องผ่านการสอบภาษามลายูถึงแม้ว่าชาวสยามที่ภาษาแม่ไม่ใช่ภาษามลายูก็ตาม จำเป็นจะต้องเรียนรู้ภาษามลายูอย่างตั้งใจเพื่อจะได้สอบผ่านซึ่งเป็นคุณสมบัติของผู้สมัครทุกคนที่จะต้องผ่านภาษามลายูจึงจะเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐได้

ในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยซึ่งทุกคนจำเป็นอย่างยั้งที่จะต้องผ่านภาษามลายูจึงทำให้ความต้องการและความสำคัญของเยาวชนต่อภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยมีน้อยลง ยิ่งกว่านั้นค่าตอบแทนและเงินเดือนสำหรับข้าราชการ อาทิ ค่าตอบแทนหรือเงินเดือนของครูในมาเลเซียมากกว่าเงินเดือนของครูในประเทศไทยประมาณ 2 เท่า เช่น ค่าตอบแทนหรือเงินเดือนสำหรับวุฒิปริญญาตรีเริ่มต้นที่ 17,500 บาท ซึ่งเป็นความใฝ่ฝันของประชาชนชาวมลายูทุกคนเพื่อจะได้เป็นข้าราชการ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐ

4.1.4 ภาษาและการเมือง

ภาษาและการเมืองเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ บทบาทของภาษาในประเทศมาเลเซียมีความเกี่ยวเนื่องกับปัจจัยทางการเมือง อาทิ ปัญหาชายแดนทางการเมืองของประเทศมาเลเซียที่ไม่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ประเทศมาเลเซียมีความแตกต่างกับประเทศที่มีประชากรหลากหลาย (เผ่าพันธุ์) ที่มีอยู่ในโลกปัจจุบัน ในการก่อตั้งและการสถาปนาประเทศมาเลเซีย มีความสัมพันธ์อันลึกซึ้งกับภาษาและการเมืองมลายู ประชากรที่ไม่ใช่ชาวมลายู อาทิ คนจีน คนอินเดีย และคนสยาม (ไทย) ซึ่งไม่ถือว่าเป็นประชากรดั้งเดิม ดังนั้นสิทธิต่าง ๆ ที่ได้รับก็มีความแตกต่างกันกับประชากรดั้งเดิม (ชาวมลายู) ตั้งแต่สมัยราชวงศ์มะละกาภาษามลายูได้กลายเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและเป็นภาษาที่ใช้ติดต่อกับชนต่างชาติ หลังจากมาเลเซียได้รับเอกราชภาษามลายูเป็นทางเลือกหนึ่งหรือลำดับแรกที่ใช้หลังจากได้รับเอกราชเมื่อ 50 ปีที่แล้ว

จากความเป็นเอกราชทางการเมืองของมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศประชาธิปไตยที่ไม่ได้กีดกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ทางการเมือง ประชาชนทุกคนย่อมมีสิทธิทางการเมืองที่เท่าเทียมกัน อาทิเช่น คนสยามที่มาจากรัฐเคดาห์สามารถดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และเป็นตัวแทนของคนสยามในรัฐสภาเพื่อเสนอสิทธิและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนสยามดังกล่าว ในรัฐสภามาเลเซียจะใช้ภาษาเดียวในการสื่อสารเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิด และภาษาทางการเมืองดังกล่าวจะเป็นภาษาที่สามารถเชื่อมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆได้

ในระยะเริ่มแรกของการรับเอกราชของประเทศมาเลเซียจะให้โอกาสแก่ประชาชนเพื่อที่จะเลือกสัญชาติรวมถึงประชาชนชาวสยามด้วย โดยที่รัฐบาลได้ให้เงื่อนไขกับชาวสยามดังกล่าวแต่ไม่ได้ทำการบันทึกเป็นทางการว่า หากผู้ใดมีความประสงค์อยากได้สัญชาติมาเลเซียหรือทำบัตรประจำตัวประชาชนสีน้ำเงิน ซึ่งบัตรดังกล่าวมีฐานะเท่าเทียมกับคนมลายู และต้องสามารถพูดสื่อสารเป็นภาษามลายูได้ แต่พบว่าคนสยามส่วนใหญ่จะไม่ได้รับบัตรประจำตัวประชาชนสีน้ำเงินดังกล่าวเนื่องจากพวกเขาไม่สามารถพูดคุยด้วยภาษามลายู ชาวสยามดังกล่าวจะได้รับบัตรสีแดงแทน กระทั่งถึงปัจจุบันสำหรับคนแก่บางคนยังต้องถือบัตรประชาชนสีแดงอยู่

4.2 ทักษะของผู้นำชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทยต่อภาษามลายู

ภาษามลายูเป็นภาษาทางการเมืองและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อประชาชนชาวมลายูเชื้อสายไทยที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ ซึ่งมีทักษะหรือ

แนวคิดที่หลากหลาย ซึ่งภาษามลายูเป็นภาษาทางการของประเทศมาเลเซียหลังจากได้รับเอกราช มีบางทัศนะให้ความเห็นว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่เหมาะสมกว่าที่จะนำมาใช้เป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติสำหรับประเทศที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ ภาษาและชาติ บางทัศนะมองว่าภาษามลายูเป็นภาษาที่มามาตรฐาน แต่บางทัศนะกลับมองว่าภาษามลายูเป็นภาษาทางการที่เหมาะสมที่สุดเพราะว่าภาษามลายูตั้งแต่อดีตกาลได้ใช้เป็นภาษากลาง ซึ่งใช้สำหรับติดต่อสื่อสารกันระหว่างประชาชนที่พูดในภาษาที่แตกต่างกันในสังคมมลายูและมุสลิม บางครั้งมีมุมมองที่หลากหลายทั้งในแง่ที่ดีและไม่ดี อย่างไรก็ตามภาษามลายูได้เป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย บนพื้นฐานของความหลากหลายและข้อตกลงร่วมกันที่ทุกคนจะต้องเคารพ ดังจะเห็นในทัศนะของชาวสยามต่อภาษามลายูที่อยู่ในฐานะเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติสำหรับประชาชนทั่วประเทศ

ชาวสยามในกลันตันซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่ค่อยจะมีบทบาทเท่าไรนักโดยเฉพาะในระดับชาติ แต่พวกเขาจะมีบทบาทเพียงในระดับเขตมุดมปัตตาน์ อย่างไรก็ตามภาษามลายูซึ่งอยู่ในฐานะเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซียแล้วยังเป็นที่กังวลใจต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นหรือผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อภาษาและวัฒนธรรม อาจจะทำให้เอกลักษณ์ของพวกเขาค่อย ๆ หายไปในฐานะที่เป็นชาวมลายูเชื้อสายสยาม

สำหรับผู้นำทางศาสนาของชาวสยามสามารถแบ่งออกเป็น 2 ทัศนะต่อฐานะความเป็นอยู่ของภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย คือ ทัศนะแรก ให้ความเห็นว่าภาษามลายูในฐานะเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีมากเพราะว่าสามารถที่จะรวบรวมประชาชนชาวมลายูที่มีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ จากการสัมภาษณ์หัวหน้าคณะสงฆ์ ที่อาศัยอยู่ในเขตมุดมปัตตาน์ ผลปรากฏว่า หัวหน้าคณะสงฆ์ทั้งหมดพร้อมทั้งสมาชิกในคณะสงฆ์สามารถพูดในภาษามลายูได้ดีมาก นอกจากภาษามลายูจะเป็นภาษากลางในการรวบรวมประชาชนชาวมลายูแล้วภาษามลายูยังเป็นภาษาที่ใช้สื่อสารกันระหว่างประชาชนชาวมลายูที่ถือว่าเป็นภาษาแม่ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดีมากสำหรับชาวสยามในการเผยแพร่วรรณคดีศาสนาพุทธ จะเห็นได้ว่าศาสนาพุทธในประเทศมาเลเซียขึ้นอยู่กับลำดับที่สองหลังจากศาสนาอิสลามถึงแม้ว่าศาสนาอิสลามเป็นศาสนาอย่างเป็นทางการของประเทศมาเลเซียก็ตาม มาเลเซียให้สิทธิเสรีภาพในการนับถือศาสนา จนกระทั่งภาษามลายูเป็นภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่วรรณคดีศาสนาพุทธในประเทศมาเลเซียโดยเฉพาะผู้ที่นับถือ

ศาสนาพุทธ (ชาวพุทธ) ที่มีเชื้อสายมลายูดั้งเดิมภาษามลายูจะใช้เป็นสื่อและการเผยแพร่ตลอดจนเป็นแบบอย่างสำหรับชาวมลายู

ทัศนะที่สอง ให้ความเห็นว่า ภาษามลายูจะเป็นต้นเหตุที่ทำให้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมีความถดถอยเพราะใช้ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและเป็นภาษาประจำชาติของประเทศมาเลเซีย ซึ่งหมายความว่ากระบวนการเรียนการสอนและสื่อก็จะใช้ภาษามลายู ยิ่งกว่านั้นจะมีระเบียบบังคับนักเรียนที่จะจบการศึกษาจะต้องผ่านเกณฑ์การสอบภาษามลายูด้วยในทุกโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งสำหรับชาวสยามเพราะว่ามีบางคำที่ชาวสยามไม่สามารถที่จะกล่าวได้ และมีบางคำในภาษามลายูที่ไม่ปรากฏหรือไม่มีในภาษาสยาม (ภาษาไทย) เนื่องจากภาษามลายูถือว่าไม่ใช่ภาษาแม่สำหรับชาวสยาม เพราะในชีวิตประจำวันชาวสยามจะใช้ภาษาไทยในการสื่อสารระหว่างกัน จนกระทั่งในการสอบก็จะประสบปัญหาและอุปสรรคซึ่งแน่นอนว่าจะคนที่ได้รับก็จะไม่เท่ากับกลุ่มชาวมลายู

ในเมื่อเขาสนใจกับการเรียนภาษามลายู แต่ภาษาไทยจะทำการสอนในวันหยุดราชการเท่านั้น และเขาเหล่านั้นก็มีกิจกรรมเรียนพิเศษจนไม่มีเวลาจึงเป็นเหตุทำให้เขาเริ่มที่จะลืมกับภาษาและวัฒนธรรมไทย ซึ่งพวกเขาได้แต่คิดเกี่ยวกับงานและคำตอบแทนที่จะได้รับกับอนาคตที่สดใสกว่า ดังนั้นภาษาและวัฒนธรรมไม่ค่อยจะมีความสำคัญซึ่งเริ่มที่จะเจือจางและสุดท้ายก็ค่อย ๆ หายไปจากสังคมไทยในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย อย่างไรก็ตามกลุ่มดังกล่าวก็ยอมรับว่าภาษามลายูเป็นภาษาที่สำคัญยิ่งสำหรับชาวสยาม แต่พวกเขาก็ห่วงใยต่อภาษาและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวสยามนั่นเอง

4.3 อิทธิพลของภาษามลายูและจีนในชุมชนชาวมลายูเชื้อสายไทย

สังคมของชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเขตคุมปิด รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย นั้น อาศัยอยู่ท่ามกลางสังคมมลายูที่ใช้ภาษามลายูในการสื่อสารกัน ภาษามลายูในมาเลเซียเป็นภาษาที่ใช้อย่างทางการและเป็นภาษาประจำชาติด้วย จนกระทั่งทุกอิริยาบถในชีวิตประจำวันและแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ก็จะใช้ภาษามลายูเป็นภาษาในการสื่อสารระหว่างกัน จะเห็นด้วยและจะรับหรือไม่นั้น ภาษามลายูได้มีบทบาทในชีวิตประจำวันของชาวสยามในทุก ๆ ด้าน เช่น เผ่าต่าง ๆ ที่ไปสักการะบูชาพระพุทธรูปที่วัดและการบริจาคตrophic โดยเฉพาะชาวจีนดั้งเดิมที่เกิดในรัฐกลันตัน ซึ่งเกิดอิทธิพลมาจากภาษาหนึ่งกับอีกภาษาหนึ่งที่มีอยู่ในสังคม โดยเฉพาะการผสมผสานระหว่างภาษามลายู ภาษาไทย และภาษาจีนฮกเกี้ยน

ภาษาไทยกลันตัน (เจ๊ะเห) ส่วนใหญ่แล้วจะมีอิทธิพลมาจากคำศัพท์ในภาษามลายูและภาษาจีนฮกเกี้ยนมีทั้งเต็มสำนวนและในบางสำนวนเท่านั้น ซึ่งภาษามลายูที่พบบ่อยครั้งในสังคมชาวสยามคือ ภาษาที่ใช้ในการทำพิธีการทางศาสนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาษามลายูกลันตัน	ภาษามลายูกกลาง	ภาษาไทย
SEMBAHYANG	SEMBAHYANG	ไหว้
TUAN	TUAN	ท่าน
BHIKKU	BHIKKU	พระภิกษุ
BANGUNAN	BANGUNAN	สิ่งปลูกสร้าง
DEWAN ORANG RAMAI	DEWAN ORANG RAMAI	สถานที่จัดพิธี/ห้องประชุมภายในวัด
PINTU GERBANG	PINTU GERBANG	สุมประตูหมู่บ้าน
DEWAN MAKAN	DEWAN MAKAN	ห้องอาหาร
KETIK	BIARA	วัด
KERAMAT	KERAMAT	ศักดิ์สิทธิ์
KALU	KALAU	ถ้าหาก/ถ้า
PAH	SELEPAS	หลังจาก
BELONG	BELUM	ก่อน
WAT PALO	BUAT PAHALA	ทำบุญ
SEJOK	SEJUK	เย็น/หนาว
TTIKOH	KETIKA	เมื่อ/ในเมื่อ
MMASO	SEMASA	ตามสถานการณ์/สถานการณ์ปัจจุบัน
GETIK/JUGOK	JUGA	เช่นกัน/เหมือนกัน
UTOK	UNTUK	เพื่อ
BAKAR	TEMBAKAU	ยาเส้น
PADO	PADA	กับ/ให้กับ/ที่
MUGO	SEMOGA	ขอให้
BAKALI	BARANGKALI	คงจะ/อาจจะ
SEBAK/BOK TE	SEBAB	เพราะ

ภาษาไทยที่ชาวมลายูและชาวจีนฮกเกี้ยนในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ใช้กัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ภาษาไทยกลันตัน	ภาษาไทย
CHAU KHUN	เจ้าคุณ
PHRA	พระ
ACARN	อาจารย์
WAT	วัด
MENORA	มโนราห์
NAI	ใน
THA	ถ้า
THENG	ถึง
KAN NI	ขึ้นนี้
WEE LA	เวลา
PANG	ฝั่ง
SUED MON	สวดมนต์
BAB	บาป
BODH	บุตร
AW BUN	เอานูญ
NAM MON	น้ำมนต์
LUUK PHRAK	ลูกพระ
THEEWADA	เทวดา
ROD NAM	รดน้ำ
BUAD	บวช
SEBAI	สบาย

สำหรับสังคมมุสลิมมีการใช้ภาษาที่ผสมผสานกันระหว่างภาษามลายู ภาษาจีนฮกเกี้ยน และภาษาไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Asa uso ta lan ni I lai daripado teng sua

ประวัติดั้งเดิมของบรรพบุรุษของเรา คือ ท่านมาจากประเทศจีน

asa uso	:	ภาษามลายู
ta	:	ภาษาไทย
i lai	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
daripado	:	ภาษามลายู
teng sua	:	ภาษาจีน

Chang lai nga tong kan uik **di sabok**

พวกเราเดินทางมากับเรือสำเภาลอยลำอยู่ในسابก

chang	:	ภาษาไทย
lai	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
nga	:	ภาษามลายู
tong kang uik	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
di Sabok	:	ภาษามลายู

Pah tu i ma dok di peringat

หลังจากนั้น พวกเขาได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ที่ป้อริงจัต

pah tu	:	ภาษามลายู
i	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
ma	:	ภาษาไทย
dok di	:	ภาษามลายู

Wa bo sabai hajat chi pai le lo kun

พวกเราไม่สบายต้องการที่จะไปหาหมอ

wa	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
bo sabai	:	ภาษาไทย
hajat	:	ภาษามลายู
chi	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน

pai	:	ภาษาไทย
le lo kun	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน

Chep tin doh lai wan leew

ชาฉั่นเจิบ หลายวันแล้ว

chep tin	:	ภาษาไทย
doh	:	ภาษามลายู
lai wan leew	:	ภาษาไทย

Paku tik teng *lang reang*

เขียนตะปูลังบ้าน

pa ku	:	ภาษามลายู
tik teng	:	ภาษาจีนฮกเกี้ยน
lang reang	:	ภาษาไทย

การสนทนาในงานวิจัยชิ้นนี้คำที่พิมพ์ตัวหนาจะบ่งบอกถึงรูปแบบทางภาษาศาสตร์ในภาษามลายู ส่วนคำที่พิมพ์เอียงจะบ่งบอกถึงรูปแบบทางภาษาศาสตร์ในภาษาไทยกanton ส่วนคำที่พิมพ์ธรรมดาจะบ่งบอกถึงรูปแบบทางภาษาศาสตร์ในภาษาจีนฮกเกี้ยนมาตรฐาน

4.4 การเสริมสร้างและยกย่องของผู้นำชาวมลายูเชื้อสายไทยต่อภาษามลายูในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ

ภาษามลายูเป็นภาษาที่สำคัญยิ่งในประเทศมาเลเซีย นอกจากจะใช้ในกระบวนการทางการเมือง สังคมและวัฒนธรรมของประเทศแล้ว ภาษามลายูยังเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญและเป็นสิ่งที่ควรภาคภูมิใจสำหรับประชากรทุกหมู่เหล่าและทุกชนชั้น ที่อาศัยอยู่ในประเทศมาเลเซีย ไม่ว่าจะเป็นแม้แต่คนสยาม (คนไทย) ที่ให้ความสำคัญไปพร้อม ๆ กับชาวมลายูดั้งเดิม พร้อมกับชนเผ่าอื่นๆ ชาวจีนสามารถที่จะระดับในการทำมาค้าขาย (ทำธุรกิจ) ได้ดียิ่งขึ้นไม่ว่าจะเป็นการค้าขายส่วนตัวหรือเป็นกลุ่มก็ตาม ซึ่งได้มีส่วนร่วมในการที่จะยกระดับของภาษามลายู ให้อยู่ที่ระดับที่เหมาะสม ในฐานะเป็นภาษาประจำชาติ ภาษามลายูนอกจากจะเป็นภาษาประจำชาติแล้ว และยังเป็นภาษาทางการที่ใช้ในการติดต่อทางราชการด้วย โดยปกติแล้วภาษาที่เป็น

ทางการนั้น ได้ผ่านกระบวนการกลั่นกรองในความมาตรฐานทางภาษาอยู่แล้ว ภาษามลายูก็เช่นเดียวกันที่รูปแบบความเป็นมาตรฐานที่ได้กำหนดขึ้น ในจำนวนนั้นก็คือ กฎเกณฑ์เกี่ยวกับหลักการใช้ภาษามลายูที่ถูกต้อง

คนสยามและกลุ่มอื่น ๆ ควรที่จะใช้ภาษามลายู ไม่เพียงแต่การใช้ให้ถูกต้องจากหลักไวยากรณ์และหลักการทางภาษาศาสตร์อย่างเดียว แต่ไม่ควรที่จะใช้ปะปนกันในการสนทนา ระหว่างภาษามลายูกับภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรายการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นทางการ เป็นต้นในการใช้ภาษามลายูนั้น พวกเขา (ชาวสยามและชนเผ่าอื่นๆ) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเพื่อจะได้ใช้ภาษาที่ถูกต้องซึ่งไม่ใช่เป็นภาษาที่ใช้ตามตลาด ลักษณะในการการพูดคุยหรือสนทนาในภาษามลายูโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ที่บางครั้งนั้นมีการใช้คำหยาบ (ไม่สุภาพ) และไม่มีกาลเทศะ จากการเรียกและการออกเสียง ตลอดจนปราศจากหลักไวยากรณ์ที่ถูกต้อง แท้จริงแล้วไม่ควรที่จะเกิดขึ้นอีกในกลุ่มชาวสยาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนชาวสยามหลังจากประเทศได้รับเอกราช แท้จริงแล้วสภาพความเป็นอยู่ “ระหว่างภาษา” นั้น จะเห็นได้ว่าระบบภาษามลายูที่ เอ็นเอียงไปมา เนื่องจากผู้ใช้ภาษาที่ยังไม่สมบูรณ์ไม่สมควรที่จะเกิดขึ้นอีก จริง ๆ แล้วภาษามลายูตลาดนั้นถูกกลืนหรือหายไปตามกาลเวลา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการทางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง กลุ่มชาวสยามในต้นทศวรรษที่ 20 ส่วนใหญ่นั้นจะเกิดในประเทศมาเลเซีย และได้รับการศึกษาจากโรงเรียนของรัฐหรือของประเทศนั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ยังมีชาวสยามอีกมากมายที่ยังใช้ภาษาตลาดในการสื่อสาร หรือถึงภาษาตลาดเพราะว่าในการเรียนและการออกเสียงในภาษาไทย (สยาม) ที่ยังมีอิทธิพลต่อการสนทนาในภาษามลายู เหตุการณ์ดังกล่าวความจริงแล้วไม่ควรที่จะเกิดขึ้นอีก แต่ยังมีให้เห็นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหนึ่งในระบบการสื่อสารที่ทุกคนนั้นรู้จัก และมีการขยายในวงกว้างต่อไป ในการสนับสนุนทางธุรกิจเพื่อที่จะยกระดับของภาษามลายู ชาวสยามควรที่จะใช้ภาษามลายูที่ดีในฐานะเป็นภาษาของทุกกลุ่มชนในประเทศมาเลเซีย โดยทั่วไปแล้ว ชาวสยามมีทัศนคติที่ว่า การใช้ภาษามลายูในการสื่อสารในสังคมชาวยุโรปนั้นจะทำให้เกิดรูปแบบที่ไม่เป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาวยุโรปที่แท้จริง เนื่องจากภาษามลายูไม่ใช่ภาษาแม่ของชาวยุโรป แต่เป็นสิ่งที่แปลกที่ชาวยุโรปที่มีทัศนคติที่ว่าพวกเขายังเป็นชาวยุโรป ในเมื่อใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารระหว่างชาวยุโรปด้วยกันแล้วนั้น ก็จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษก็ไม่ได้บ่งบอกถึงเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ของความเป็นชาวยุโรปเช่นเดียวกัน

ดังนั้น ชาวสยามและชนเผ่าอื่นๆ ควรที่จะขยายภาษามลายูตามปริมาณและความสามารถของตนเองในฐานะที่ภาษามลายูเป็นภาษาประจำชาติ พร้อมทั้งเป็นภาษาที่ใช้ทางการที่เกี่ยวข้องกันในการใช้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้อย่างถูกต้อง ในโอกาสที่สำคัญ อาทิ การศึกษา และการบริหารจัดการ เป็นต้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

รัฐกลันตันถือเป็นรัฐหนึ่งที่ปกครองโดยพรรคอิสลาม มีความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์และศาสนา ความแตกต่างด้านชาติพันธุ์และศาสนานั้นไม่ได้เป็นอุปสรรคในการพัฒนา รัฐกลันตัน หากทว่ามีการร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และมีความสัมพันธ์อันพี่น้องที่แน่นแฟ้นโดยภาษามลายูเป็นภาษาราชการซึ่งเป็นภาษาที่มีบทบาทในการรวมตัว การสามัคคีของประชาชนในประเทศมาเลเซียที่มาจากความหลากหลายทางด้านชาติพันธุ์ ศาสนา และภาษา ตลอดระยะเวลา 15 ปีที่พรรคอิสลามปกครองรัฐกลันตัน ไม่ปรากฏการบังคับกดขี่ ข่มเหงและความอยุติธรรมในการนับถือศาสนาและการใช้ภาษาบรรพบุรุษของพวกเขา แต่ในทางกลับกันรัฐบาลยังให้การสนับสนุนในการพัฒนาวัด โรงเรียนที่สอนภาษาไทยและวัฒนธรรมไทยบนพื้นฐานคำสอนของศาสนาอิสลามที่ยึดมั่นด้วยอัล-กุรอานและซุนนะฮ์อันบี ดังที่ครอบคลุมในคัมภีร์อัล-กุรอานซึ่งมีความว่า“สำหรับพวกท่านก็คือศาสนาของพวกท่าน และสำหรับฉันก็คือศาสนาของฉัน” คำสอนนี้บ่งบอกว่าในศาสนาอิสลามไม่มีการบังคับในการนับถือและให้ความยุติธรรมต่อทุกคนชาติและศาสนาที่ต่างกัน

ภาษามลายูไม่ใช่แค่เป็นภาษาทางการและภาษาราชการเท่านั้นแต่ยังเป็นภาษาที่มีบทบาทและมีอิทธิพลกว่าสิ่งที่ได้กล่าวมา ประเทศมาเลเซียเป็นประเทศที่งดงามประเทศหนึ่งของโลก มาเลเซียมีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์ ศาสนาและภาษา แต่มาเลเซียสามารถนำพาประเทศของเขาเท่าเทียมกันกับประเทศที่เจริญได้ ความเจริญจะไม่เกิดขึ้นที่ประเทศมาเลเซียถ้าปราศจากภาษาที่เป็นจุดศูนย์รวมที่เหมาะสมกับประเทศที่มีความหลากหลายด้านชาติพันธุ์และภาษา ภาษามลายูได้แสดงให้เห็นว่าเป็นภาษาที่เป็นศูนย์รวมที่เหมาะสมที่สุดสำหรับชาวมาเลเซียที่งดงาม จนกระทั่งความเจริญที่ประเทศมาเลเซียเกิดขึ้นกว่า 50 ปีมาแล้วหลังจากได้รับเอกราชจากประเทศล่าอาณานิคมและได้กำหนดให้ภาษามลายูเป็นภาษาทางการและภาษาราชการของประเทศ ประเทศมาเลเซียได้ประสบผลสำเร็จในการทำให้ประชาชนชาวมาเลเซียเป็นมลายูนิยม ในจารึกสำนักนายกปี 2007 ซึ่งให้เห็นว่าทุกๆประชาชนที่กำเนิดหลังจากที่ได้รับเอกราชนั้นสามารถสื่อสารภาษามลายูได้ดีจนกระทั่งได้มีประชาชนชาวมาเลเซียที่ไม่ใช่คนมลายูดั้งเดิมได้เกรดภาษามลายูดีกว่าคนมลายูดั้งเดิมเสียอีก

กลุ่มชนไทยพุทธเป็นกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งที่มีมากในอำเภอ ตุมปิต รัฐกลันตัน ภาษาบรรพบุรุษของพวกเขาคือภาษาไทย แต่ว่าด้วยการที่พวกเขาได้อาศัยอยู่นานในรัฐที่คนส่วน

ใหญ่กว่า 90 เปอร์เซ็นต์คือคนมลายูและคนจีน ภาษามลายูได้ซึมซับไปในชีวิตประจำวันของพวกเขา ถึงแม้ว่าภาษามลายูเป็นภาษาราชการและภาษาแห่งชาติมาเลเซีย ทุกกิจกรรมการเรียนการสอนจะใช้ภาษามลายูในการสื่อสารโดยอัตโนมัติ คนไทยพุทธส่วนใหญ่แล้วสามารถสนทนาและเขียนภาษามลายูได้อย่างดีและพวกเขาใช้ภาษามลายูในทุกกิจกรรมไม่ว่าในโรงเรียนและสำนักงานของรัฐ พวกเขาจะไม่ลืมภาษาแม่ของพวกเขา โดยที่พวกเขาได้ศึกษาเล่าเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยที่โรงเรียนและวัด รัฐบาลมาเลเซียให้โอกาสและให้การสนับสนุนเพื่อศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย หมู่บ้านไทยพุทธเป็นศูนย์ประวัติศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ในรัฐกลันตัน ด้วยการมีพระพุทธรูปที่ใหญ่ที่สุดในโลกและศิลปะการแสดงมโนราและโขน.

ภาษามลายูจะถูกใช้ในบรรดาผู้นำโดยแพร่หลายและแสดงถึงศักดิ์ศรีขึ้นอยู่กัสถานะของแต่ละคน มีการใช้ภาษามลายูคละเล้ากับภาษาไทย จีนฮ็อกเคียนและภาษามลายู การคละเล้าภาษาดังกล่าวเป็นสิ่งที่พิเศษและอิสระ เพราะไม่มีอำเภออื่นใดที่มีการใช้ภาษาเช่นนั้น บรรดาผู้นำกลุ่มชนไทยพุทธสามารถสนทนาได้ 4 ภาษาในเวลาเดียวกัน พระจะใช้ภาษาไทยในการเทศนาให้กับญาติโยมที่มาฟังธรรมะและบางครั้งบางคราวพระจะใช้ภาษามลายูในการอธิบายคำศัพท์ที่ยากๆโดยปกติแล้วพระจะใช้ภาษามลายูในการยกตัวอย่าง พระจะใช้ภาษาจีนเวลาเทศนาให้ญาติโยมที่มาจากกลุ่มชนชาวจีนเท่านั้น บางครั้งพระจะใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในเวลาเดียวกัน เพราะมีบางคำที่ไม่สามารถอธิบายในภาษาจีนได้ ถ้าหากญาติโยมที่ไม่ใช่มาจากกลุ่มชนชาวจีนและไทย พระจะใช้ภาษามลายูและมีพระบางรูปสามารถสนทนาในภาษาอังกฤษได้.

ด้วยการที่พวกเขาสามารถสนทนาได้หลายภาษาที่สำคัญๆที่มีอยู่ในประเทศมาเลเซียและโลกปัจจุบันนี้ กลุ่มชนไทยพุทธและชนชาวมลายูเชื้อชาติที่ยังมีลักษณะพิเศษเป็นของตัวเองถ้าจะเปรียบเทียบกับประเทศอื่นโดยเฉพาะพวกเขาโชคดีในด้านเศรษฐกิจและการทูต ถ้ามองต่อมิติสังคมใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาษาบรรพบุรุษของพวกเขาคือภาษามลายู เมื่อรัฐบาลไทยตระหนักถึงการเรียนการสอนภาษามลายู รัฐบาลและประชาชนในชายแดนภาคใต้จะได้ผลประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ในด้านเศรษฐกิจ สังคมที่พูดภาษามลายูสามารถกระทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับเศรษฐกิจของประเทศดังเช่นประเทศมาเลเซีย บรูไน และอินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ พวกเขาสามารถเชื่อมความสัมพันธ์ได้อย่างลึกซึ้งและไว้วางใจซึ่งกันและกัน ปัจจุบันนี้สังคมในชายแดนใต้ไม่สามารถสนทนาภาษาได้อย่างดี ถ้าหากสามารถสนทนาภาษามลายูได้ก็แค่ภาษามลายูถิ่นเท่านั้นคนอื่นไม่สามารถเข้าใจได้ ในด้านอื่นอีกสถานะของภาษา

มลายูซึ่งเป็นภาษาอันดับที่ 4 ของโลกนั้นจะพบเส้นทางที่สดใสสำหรับคนมลายูในอนาคตข้างหน้า

นโยบายของรัฐบาลไทยต่อภาษามลายูในจังหวัดชายแดนใต้ รัฐบาลหว่ากระแวงต่อการมีอยู่ของภาษามลายูมากเกินไปจนเกิดการกดขี่และพยายามลบล้างภาษามลายูในภาคใต้ด้วยนโยบายรัฐนิยมไทย นโยบายดังกล่าวได้กลายเป็นเสียหงามและเป็นพิษต่อรัฐบาลเอง ทำให้เกิดวิกฤติและความไม่สงบในชายแดนภาคใต้

หากตระหนักอย่างใคร่ครวญจะเห็นว่าภาษามลายูเป็นปัจจัยหนึ่งและเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างสันติภาพในชายแดนภาคใต้ ถ้าหากว่ารัฐบาลให้สิทธิและโอกาสให้แก่ประชาชนในภาคใต้ เพื่อทำให้ภาษามลายูเป็นภาษาหนึ่งที่ต้องศึกษาและเป็นภาษาที่ใช้ในการทำงานของประชาชนในภาคใต้ หากรัฐบาลให้สิทธิและโอกาสดังกล่าวอาจทำให้ความรู้สึกคับแค้นและหว่ากระแวงต่างๆ ในเวลาที่ผ่านมาจะหายไป สันติภาพที่แท้จริงก็จะเกิดขึ้น ความกลัวความหว่ากระแวงของรัฐบาลต่อประชาชนในภาคใต้ก็จะหายไปเช่นกัน ประชาชนก็จะรู้สึกสงบบนฐานความมีอยู่จริงของความยุติธรรม ความสันติสุขและความเจริญก็จะประจักษ์ขึ้นมา

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

คำณวน นวลสนอง. ศึกษาพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของชนชาติไทในรัฐตอนเหนือของมาเลเซีย. สงขลา : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2546.

ฉันทส ทองช่วย. ภาษาไทยที่ใช้ในปัจจุบันในรัฐกลันตัน ไทรบุรีและปะลิส. วิทยานิพนธ์ อ.ค กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ซี. แมรี เทรินบูลล์. ประวัติศาสตร์มาเลเซีย สิงคโปร์และบรูไน. แปลโดย ทองสุก เกตโรจน์, 2540.

ทวีศักดิ์ ล้อมลิ้ม. ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมลายูในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. พระนคร : แพร่พิทยา, 2516.

ธวัช รัตนากิชาติ. ประวัติศาสตร์สี่จังหวัดภาคใต้. ศูนย์พัฒนาการศึกษา 2, ม.ป.ท., ม.ป.ป.

ธีรพงศ์ เพชรรัตน์. “เกาะรอยกำแพงเซียม เคดาห์ ก็ร้อยปีความเป็นไทยไม่เคยสิ้น,” ผู้จัดการรายวัน. 26-27 มีนาคม 2537.

ธีรศักดิ์ อายุวัฒน์. ไทยในมาเลเซีย. พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2517.

ประสงค์ ชิงชัย. “สภาพทางเศรษฐกิจของบริเวณพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซียโดยสรุป” วารสารภูมิศาสตร์. สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย 4 : 1-30 ; กรกฎาคม, 2522.

ปราโมทย์ ปราสาทกุล. “ประชากรโลก 2003,” ประชากรและการพัฒนา. 24(1) : 5 ; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2546.

ปัญญา ยวนแหลและคนอื่น ๆ. “เยี่ยมคนไทยในกลันตัน,” รุสมิแล. 3 : 4-11 ; พฤศจิกายน - ธันวาคม, 2517.

พันธ์ทิพย์ พันธุ์คำ. สหพันธ์มาเลเซีย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2525.

ยศ สันตสมบัติ. มนุษย์กับวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมการสร้างตำรามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

ไรอัน. เจ. เอน. การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์. แปลโดย ม.ร.ว. ประกายทอง สิริสุข. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ละออง ศรีสุคนธ์. ไปปิ้ง-มลายู. พระนคร : เขมมบรรณกิจ, กระทรวงสทกรณ , 2501.

สงวน อึ้งคง. สัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับนานาประเทศ. พระนคร : แพร์พิทยา, 2504.

สายจิตต์ เหมินทร์. การเลี้ยวรัฐไทรบุรี กลันตัน ตรังกานูและปะลิสของไทยให้แก่ อังกฤษในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507.

สุชุม ไพรัชการ. ภาคใต้ของไทยหรือมาเลเซีย. กรุงเทพฯ : ปะการัง, 2522.61

ฮอลล์, ดี.จี.อี. ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. แปลโดย คุณวรุณยุพา สนิทวงศ์ ณ อยุธยาและคนอื่น ๆ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.

หนังสือต่างประเทศ

Abdullah Hasan. 1987. *Linguistik Am Untuk Guru Bahasa Melayu*. Cetakan ke-8. Petaling Jaya: Fajar Bakti Sdn.Berhad.

Alias Muhammad. 1977. *Intelijensia Melayu Kelantan: satu pandangan awal*. Kota Bharu: Mohd Nawi Book Store.

Alias Muhammad. t. *Kelantan: politik dan dilemma pembangunan*. Kuala Lumpur: Utusan Melayu.

Archaimbault, C. 1957. A preliminary investigation of the Sam sam of Kedah and Perlis, terjemahan oleh Peacock, B. A. V. *Journal of Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 30: 75-92.

Asmah Hj. Omar. 1982. *Language and Society in Malaysia*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1986a. *Bahasa dan Alam Pemikiran Melayu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1987. *Malay in its Sociocultural Context*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1991. *Bahasa Melayu Aband ke-16: Satu Analisis Berdasarkan Teks Melayu Aqa'id al-Nasafi*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1995. *Rekonsruksi Kata dalam Bahasa Melayu Induk*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Asmah Hj. Omar. 1978. *Pengajaran Bahasa Malaysia Dalam Konteks Perancangan Bahasa Kebangsaan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Awang Sariyan. 1984. *Isu-Isu Bahasa Malaysia*. Petang Jaya: Penerbit Fajar Bakti.

Banks, David J. 1983. *Malay kinship*. Philadelphia: Institute for the Study of Human Issues.

Cheah Boon Kheng. 1981a. Social banditry and rural crime in North Kedah, 1909-1929. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 54: 98-130.

Cheah Boon Kheng. 1981b. Jenayah-jenayah di sempadan Kedah-Siam di antara tahun-tahun 1900-1920-an. *Konvensyen Sejarah Negeri Kedah*. Anjuran

-
- Kerajaan Negeri Kedah Darul Aman. Wisma Negeri, Alor Setar. 28-1
Disember 1981.
- Ghulam-Sarwar Yousof. 1982. Nora Chatri in Kedah: a preliminary report. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 55: 53-61.
- Golomb, Louis. 1976. *Ethnicity and socioeconomic adaptation in a Kelantanese Thai enclave*. Stanford University, Ph. D.
- Gullick, J.M. 1983. Kedah 1821-1855: years of exile and return. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 56: 31-86.
- Ishii, Yoneo. 1993. *Sejarah Sangha Thai: hubungan Buddhisme dengan negara dan masyarakat*, terjemahan Mohamed Yusoff Ismail. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Kerajaan Malaysia. 1995. *1991 Banci penduduk dan perumahan Malaysia: laporan penduduk negeri, Kelantan; Terengganu; Pahang; Johor; Melaka; Negeri Sembilan; Selangor; Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur; Perak; Kedah; Pulau Pinang; Perlis; Sarawak; Wilayah Persekutuan Labuan; dan Sabah*. Kuala Lumpur: Jabatan Statistik.
- Kobkua Suwannathat-Pian. 1986. The 1839-41 settlement of Kedah: the Siamese compromise. *Journal of the Malaysian Branch of the Royal Asiatic Society* 59: 33-48.
- Mohamed Yusoff Ismail. 1990. Buddhism among the Siamese of Kelantan: minority religion in a Muslim state. *Jurnal antropologi dan sosiologi* 18: 55-69.

Mohamed Yusoff Ismail. 1990a. Membuat pahala sebagai ritus kebiaraan di kalangan penganut agama Buddha di Kelantan. *Sarjana* 6: 51-67.

Mohamed Yusoff Ismail. 1995. Buddhisme dalam persekitaran Islam: adaptasi sosial dan budaya biara Buddhis di Kelantan. Dlm. Mostafa Kamal Mokhtar et. al. (pnyt.). *Karya Darma II: kemanusiaan dalam pembangunan*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.

Mohamed Yusoff Ismail. 1996. Pengaruh Siam dan Buddha terhadap sistem kepercayaan tradisional Orang Melayu Kelantan. *Akademika* 49: 23-37.

Nik Safiah Karim and Friend. 2008. *Tatabahasa Dewan Edisi Baru*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Noor Aini Saad. 1982. Kedatangan orang-orang Thai ke Baling, Kedah, hingga 1950. Dlm. Kratoska, P.H. (pnyt.) *Penghijrah dan penghijrahan*. Pulau Pinang: Universiti Sains Malaysia.

Winzeler, Robert L. 1985. *Ethnic relations in Kelantan: a study of the Chinese and Thai as ethnic minorities in a Malay state*. Singapore: Oxford University Press, East Asian Social Science Monographs.

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัย

เข้าพบกงสุลใหญ่และเจ้าหน้าที่กงสุลใหญ่ ณ เมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน

การใช้ภาษาไทยในการเขียนชื่อสถานศึกษา

สัมภาษณ์พระครูวินัยธรรมานัด จิตมโน เจ้าอาวาสวัดพิกุลใหญ่
(PHIKULYAI BUDDHIST TEMPLE)

สัมภาษณ์พระครูอิพุทธโร อินทร์ตัน (พระเนื่อง) เจ้าอาวาสวัดพิกุลทองวราราม
(WATPHIKULTHONG BUDDHIST TEMPLE)

การใช้ภาษาไทยและภาษามลายูในการประชาสัมพันธ์งานวัด

สัมภาษณ์นายคำ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ที่รัฐบาลกลางแต่งตั้ง

สัมภาษณ์นายไผ่ ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน ที่รัฐบาลรัฐแต่งตั้ง

สัมภาษณ์กับประชาชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอตูมปัด รัฐกลันต์

สัมภาษณ์แกนนำชุมชนในเขตอำเภอตูมป้อม รัฐกลันตัน

สัมภาษณ์ครูชาวสยามที่ทำงานอยู่ในโรงเรียนของรัฐในเขตอำเภอตูมปัด รัฐกลันตัน

สัมภาษณ์เยาวชนชาวสยามที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอชุมปัด รัฐกลันตัน

